

"SƏS" qəzeti mənim
ürün ən əxiz qəzətdir

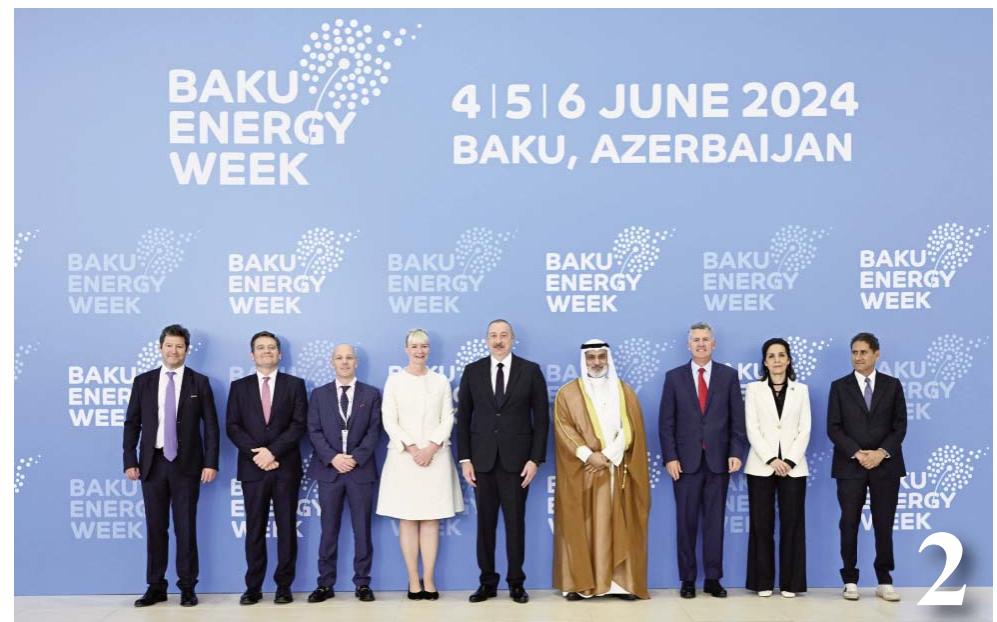
№ 100 (7025)

6 iyun 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

**Milli Qurtuluş Günü -
Azərbaycanın təleyini
dəyişən zəfər tarixi**

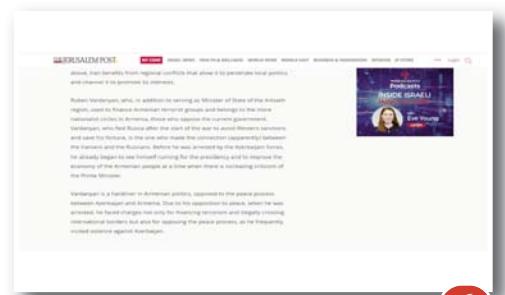
12 15 iyun
Qurtuluş Günü

Bakı Enerji Həftəsi: sülhə və sabitliyə töhfə

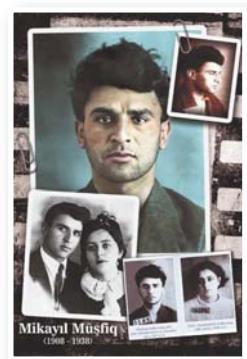

Dost və qardaş ölkələrin Azərbaycan
Prezidentinə ünvanladığı təbriklər

"Jerusalem Post": Vardanyan
ölkəsi ilə Azərbaycan arasında
sülh prosesinin əleyhinədir

6
Ömrün iyunlu günləri...

9
Plastik, yoxsa şüse saxlama
qabları sağlamdır?

4

Trollar
tükənib

14

Hansı hallarda
əlavə maaş
ala bilərik?

16

Bakı Enerji Həftəsi: sülhə və sabitliyə töhfə

Dost və qardaş ölkələrin Azərbaycan
Prezidentinə ünvanladığı təbrikələr

Son illər Azərbaycanın artan iqtisadi səmərələri, yerləşdiyi əlverişli coğrafi mövqeyindən faydalananmaq bacarığı, beynəlxalq aləmə integrasiyası onun dünya ölkələri ilə əlaqələrinə müsbət təsir göstərib. Azərbaycan ilə dünya ölkələri arasında ikitərəfli münasibətlər iqtisadi, ticari, enerji, turizm və digər sahələri əhatə edir. Beynəlxalq hüquq normallarına, qarşılıqlı inam və etimadaya, faydalı əməkdaşlığa əsaslanaraq, xarici siyasetini həyata keçirən Azərbaycanla qarşılıqlı etimad səviyyəsində qurulan diplomatik əlaqələr yüksək bir mərhələdədir. Son 20 il ərzində aparılan xarici siyaset, ölkədə həyata keçirilən sistemli islahatların nəticəsi olaraq xalqın həyatını köklü şəkildə dəyişməsi, 2020-ci ildə İlham Əliyevin qətiyyəti sayəsində torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və keçən ilin sentyabrında Xankendiyə bayraqımızın asılması ölkəmizin imicinin daha da yüksəlməsinə səbəb oldu. Büyük nailiyyətlərin müəllifi olan Prezident İlham Əliyev dünya liderləri arasında seçilən dövlət başçılarından biridir.

Bütün sahələrdə uğurların müəllifi olan Azərbaycan beynəlxalq tədbirlər də ev sahibliyi etməkli liderlik bacarığını nümayiş etdirir. Artıq Azərbaycan beynəlxalq tədbirlərin mərkəzində, qlobal layihələrin təşkilatçısına çevrilir. Ölkəmizdə dünyani daim narahat edən problemlərlə əlaqədar beynəlxalq konfransların təşkil edilməsi, mədəniyyətlərəsi siyasi dialogları ehtiya edən, iqtisadi əməkdaşlıqla əsaslanan forumların keçirilməsi Azərbaycanın xarici aləmdəki mövcud nüfuzunun, gücünün göstəricisidir. Bildiyimiz kimi, bu gün paytaxtimiz regionun enerji sahəsində mühüm hadisəsi olan Bakı Enerji Həftəsinə ev sahibliyi edir. Bakı Enerji Həftəsi özündə üç mötəber tədbiri birləşdirir: 29-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sergisi "Caspian Oil&Gas", 12-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıl Enerji Sergisi "Caspian Power" və 29-cu Bakı Enerji Forumu. "Caspian Oil&Gas" və "Caspian Power" sərgiləri. Xatırladaq ki, ilk dəfə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1994-cü il mayın 24-də keçirilən "Xəzər Neft və Qaz" sərgisi bundan sonra ənənəvi hal alıb.

Bakı Enerji Həftəsi dünya ölkələri ilə six eməkdaşlığı, dialoqu gücləndirir, eyni zamanda, daha dayanıqlı enerji gələcəyini təmin etməyə kömək edir. Enerji təhlükəsizliyinə nail olmaq hər bir ölkənin qarşısında duran böyük məqsəddir. Bunun üçün dayanıqlı regional eməkdaşlıq zəruridir. Bu gün bütün dünyanın nəzəri yenidən Bakıdadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ünvanlanan məktublar bunun təzahürüdür.

"AZƏRBAYCAN XÜSUSİLƏ AVROPADA QLOBAL ENERJİ TƏHLÜKƏSİZLİYİNİN MÜHÜM SÜTUNU OLARAQ QALIR"

Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Cozef Baydenin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə ünvanladığı məktubunda "Şadəm ki, Azərbaycanın qlobal enerji məkanında transformasiyaya yol açan rolunu nümayiş etdirən Bakı Enerji Həftəsinə yenidən ev sahibliyi edirsiniz", - deyə bildirib. Bu il tədbirlər Bakının noyabr ayında həlliəcə COP29 tədbirinə ev sahibliyi etməyə hazırlaşlığı dənəmdə xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. "Temperatur artımının 1,5 dərəcədə saxlanılması hədefinə nail olunması istiqamətində birgə işlədiyimiz bir vaxtda COP29 neft və qaz sektorunda metan tullantılarının məhdudlaşdırılması və təmiz enerji keçidiinin irəlilədilməsi kimi əsas qlobal təşəbbüslerin inkişafı baxımından Azərbaycan üçün misilsiz imkan təqdim edir" - deyə bildirib: "Azərbaycan xüsusilə Avropada qlobal enerji təhlükəsizliyinin mühüm sütunu olaraq qalır. Xəzər qazı getdikcə çoxsaylı ölkələrə ixrac edilir və bu da Avropa ölkələrinə enerji mənbələrinin şaxələndirilməsinə, kömürdən imtinanın sürətləndirilməsinə yardım edir. Azərbaycan öz enerji tarixində yeni sehifə açarkən təmiz enerji və metan tullantılarının azaldılmasına artan diqqət və sadıqliq məndə

məmənluq doğurur. Xəzərin sahib olduğu əhəmiyyətli külek enerjisi potensialı Azərbaycanın təmiz enerji ixracının neft və qaz ixracının üstəleyəcək gələcəyə getirib çıxara bilər".

Xatırladaq ki, Azərbaycan-ABŞ münasibətləri də yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Siyasi və təhlükəsizlik, eləcə də enerji sahəsində də əməkdaşlıq sahəsində uğurlar əldə olunub. ABŞ-in Azərbaycanla ikitərəfli əməkdaşlığına maraqlı yalnız ölkəmizin strateji-coğrafi mövqeyə malik olması və zəngin karbohidrogen ehtiyatları ilə deyil, həm də möhkəm siyasi sabitliyə, demokratik inkişafa, beynəlxalq birliyə öz töhfəsini vermesi ilə də bağlıdır. Ölkələr arasında tərəfdəşligin genişləndirilməsi üçün əlverişli imkanlar var. ABŞ və Azərbaycan arasında münasibətlərin pozitiv keşmişsi və bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün böyük perspektivlər mövcuddur. Ölkələr arasında münasibətlərin siyasi, iqtisadi, ticarət, təhlükəsizlik, enerji və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün böyük perspektivləri var.

Bildiyimiz kimi, Azərbaycan yenidən müstəqillik əldə etdiyindən sonra Amerika Birləşmiş Ştatları ilə əlaqələr 1992-ci ildə yaradıldı. Hazırkı, ABŞ-in Azərbaycanda bir səfirlüyü, Azərbaycanın isə ABŞ-da bir səfirlüyü və bir konsuluğu fəaliyyət göstərir. Dövlətlərarası diplomatik əlaqələr Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən möhkəmləndi. 1997-ci il 29 iyul tarixində Prezident Heydər Əliyevin ABŞ-a rəsmi səfəri bu əlaqələrin möhkəmlənməsində əhəmiyyətli malikdir. Daha sonra 2003-cü il 23-27 fevral tarixlərində Ulu Öndər ABŞ-a işgizar səfəri əməkdaşlığın davamlığını eks etdirir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin ABŞ-a tarixi səfərləri nəinki bu iki ölkənin strateji əməkdaşlığının möhkəmləndirilməsində keyfiyyətə yeni bir mərhələ, habelə, bu əməkdaşlığın fundamental əsaslarının bir daha sınadın çıxməsində vacib əhəmiyyət daşıyan hadisə oldu. 1994-cü ildə Xəzər hövzəsinin Azərbaycan sektorunda Azəri-Çıraq-Güneşli yataqlarının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi üzrə "Ösərin müqaviləsi"nde ABŞ şirkətləri yer almış, habelə həmin zamandan ABŞ tərəfi Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən əsas ix-

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Iyuncun 5-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ilə İran İslam Respublikasının Prezidenti vəzifəsini icra edən, Birinci vitse-prezident Məhəmməd Moxber arasında telefon danışıği olub.

Telefon danışığının əsnasında dövlətlər arasında tarixi dostluq, qonşuluq və xalqlarımız arasında qardaşlıq münasibətlərinin mövcud olduğu bir daha vurğulanıb.

Söhbət zamanı Prezident İlham Əliyev ilə İran İslam Respublikasının mərhum Prezidenti Seyid İbrahim Rəisinin Azərbaycan-İran sərhədində keçirilmiş görüşü, görüşdə aparılmış müzakirələrin və əldə edilmiş razılaşmaların əhəmiyyətinə toxunulub. Qeyd edilib ki, bir çox önemli məsələlərin müzakirə edildiyi həmin görüşdə əlaqələrimizin inkişafının gələcək istiqamətləri və hər iki tərəfin güclü siyasi iradəsi bir daha təsdiqlənib. Azərbaycanın bu görüşdə əldə edilmiş razılaşmala tam şəkildə sadiq olduğunu deyən dövlətimizin başçısı bildirib ki, ölkəmiz onların icrası istiqamətində İran İslam Respublikası ilə birlikdə fealiyyətini davam etdirəcək.

Azərbaycan Prezidenti İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisinin, xarici işlər naziri Hüseyin Əmir Abdullaheyin və digər müşayit edən şəxslerin helikopter qəzasında faciəli surətdə helak olmaları ilə bağlı İran dövlətinə və xalqına bir daha başsağlığı verib.

Başsağılığına görə təşəkkürün bildirən Məhəmməd Moxber də öz növbəsində İran tərəfindən Prezident İlham Əliyev ilə İranın mərhum Prezidenti Seyid İbrahim Rəisinin görüşü zamanı əldə edilmiş razılaşmaların ölkələrimizin maraqlarına uyğun olaraq həyata keçiriləcəyini qeyd edib. Telefon danışığının zamanı İran ərazisindən keçməklə Azərbaycanın Zəngilan rayonunu Naxçıvan ilə birləşdirən yol-nəqliyyat xəttinin yaradılması istiqamətində aparılan işlər də müzakirə olunub.

rac neft və qaz kəmərlərinin tikintisine fəal dəstək olmuşdur. 2017-ci il 14 sentyabr tarixində Azərbaycan və onun beynəlxalq enerji tərəfdəşləri arasında Azəri, Çıraq və Güneşli yatağının dərisinsulu hissəsinin birgə işlənməsinin 2050-ci ildək uzadılmasına dair yenilənmiş Hasilatın Pay Bölüğü (HPB) sazişində də ABŞ-in Chevron və Exxon şirkətləri yer almışdır. ABŞ, həmçinin Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə Cənub Qaz Dəhlizinin əsəryə gelməsində rol oynayıb.

Hazırkı iki ölkə arasında əməkdaşlıq yeni mərhələyə qədəm qoyub. Bu da ölkəmizin beynəlxalq aləmdəki mövqelərini dəha da artırır, Azərbaycanın dünyadan inkişaf etmiş dövlətləri ilə qarşılıqlı əməkdaşlıqla malik olduğunu bir daha göstərir.

COP29 - ƏMƏKDASLIĞIN GENİŞLƏNDİRİLMƏSİNDƏ YENİ İMKANLAR

COP29 Azərbaycanla ABŞ arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi və bu istiqamətdə birgə işin aparılması üçün çox yaxşı imkanlar yaradır. Beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməkdə maraqlı olan Azərbaycan dövləti bu toplantıların yüksək səviyyədə keçirilməsinə böyük şərait yaradır. Azərbaycanın dövlət maraqlarına uyğun şəkildə həyata keçirilən bu tədbirlər ölkəmizin dünyadakı nüfuzunu günü-gündən daha da sarsılmaz edir. BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29-un bu il Azərbaycanda keçirilməsi əlbəttə ki, ölkəmizə olan daha bir ehtiramın təzahürüdür. COP29 beynəlxalq konfransın Azərbaycanda, Bakıda keçirilməsi Azərbaycana növbəti dəfə böyük etimad və böyük hörmətin təzahürüdür.

Ardı Səh. 3

Əvvəli Səh. 2

Əlbətə ki, Azərbaycanın dünyanın en böyük və mühüm dövlətlərərətədbirlərindən biri olan COP29-a 2024-cü ildə ev sahibliyi etməsi Prezident İlham Əliyevin növbəti təntənəli qələbəsidir. Təbii ki, beynəlxalq tədbirlərin Azərbaycanda keçirilməsi ölkəmizin inkişafının təqdimatı baxımından da əhəmiyyətidir. İlk növbədə ölkəmizə gələn qonaqlar inkişafı öz gözləri ile görmək imkanı qazanır, daha sonra isə bu haqda etraflı məlumatlanırlar. Bu cür tədbirlər eyni zamanda, ölkəmizin beynəlxalq imicinə də müsbət təsir edir. Azərbaycan artıq beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrilib.

"BİZ SÜLH VƏ FIRAVANLIĞIN TƏMİN EDİLMƏSİNİN ƏSAS PRİNSİPLƏR OLARAQ QƏBUL OLUNMASINI GƏLƏCƏK NƏSİLLƏRƏ BORCLUYUQ"

Amerika Birleşmiş Ştatlarının Prezidenti məktubunda regional sabitlik və əlaqələrin Birleşmiş Ştatlar üçün prioritet məsələlərdən olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, on illiklərlə davam etmiş münaqişəyə son qoyacaq möhkəm və leyqətli sülh sazişi Cənubi Qafqazı transformasiya edəcək və Azərbaycanın regiondakı rolunu fundamental şəkildə dəyişəcək. Birleşmiş Ştatlar bu nəcib iddianı dəstəkləməyə hazırlıdır: "Biz sülh və firavanlığın təmin edilməsinin əsas prinsiplər olaraq qəbul olunmasını gələcək əlaqələrimizə yeni təkan vermək imkanını alqışlayıram və COP tədbirinin uğurla keçirilməsi üçün qarşidakı aylarda birgə əməkdaşlıq etmək arzusundayam".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nümayiş etdirdiyi güclü siyasi iradə və Şərqi Avropa Qrupunun üzvü olan dövlətlərin Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi etmək üçün ölkəmizin namizədliliyini dəstəkləməsi uğurumuzda mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Prezident İlham Əliyevin Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən 29-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz - "Caspian Oil&Gas" və 12-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıllı Enerji - "Caspian Power" sərgilərinin açılış mərasimində çıxışı Türkiyənin aparıcı media qurumları tərəfindən geniş işıqlandırılıb.

Belə ki, Anadolu Agentliyi, "TRT", "Haber Global" media qurumları, "Yirmidört.tv", "Haberler.com", "Ekovitrin", "Son dakika" və digər onlayn media qurumlarında, eləcə də qəzetlərdə tədbir baradə silsilə məqalelər dərc edilib.

"Prezident Əliyev: Azərbaycanın təbii qaz qılığı aradan qaldırılıb", "Bakıda 29-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Təbii Qaz Sergisi işə başlayıb", "Azərbaycan Prezidenti Əliyev: Azərbaycan qaz təchizatı məsələlərində özünü etibarlı tərefədar kimi artıq sübut edib", "Prezident Əliyev Bakı Enerji Həftəsində çıxış etdi: Azərbaycan Avropanın qaz təchizatçısıdır" və digər sər-lövhələrlə yayımlanan xəberlərdə Azərbaycan Prezidentinin tədbirdəki çıxışı xüsusiələ diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Dövlətimizin başçısının fikirlərinə istinadla bildirilib ki, "Şahdəniz" layihəsi Azərbaycanda qaza olan qılığı aradan qaldırdı. Bu gün 8 ölkə Azərbaycan qazını idxlədir. Bunlardan 6-sı Avropa ölkəsidir və Avropa Komissiyası Azə-

Bakı Enerji Həftəsi: Sülhə və sabitliyə töhfə

Dost və qardaş ölkələrin Azərbaycan Prezidentinə ünvanladığı təbrikler

Ölkəmiz neft-qaz ölkəsi kimi bu sahədə də özünü göstərəcəkdir.

BÖLGƏNİN VƏ AVROPANIN ENERJİ TƏHLÜKƏSİZLİYİ

Azərbaycana dost, qardaş olan Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Bakı Enerji Həftəsi ilə bağlı dövlət başçımıza ünvanladığı məktubunda "Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində təşkil olunan bütün tədbirlərin müsbət nəticələre yol açmasına dileyirəm. Bu mühüm tədbirin əməkdaşlığımızın dərinləşməsinə səbəb olmasını, bəlgəmizdəki sülhə və sabitliyə töhfələr vermesini arzu edirəm" fikirləri yer alıb.

Can Azərbaycan ilə yaxın münasibətlərin bütün sahələrde olduğu kimi, enerji sahəsində də güclü olduğunu bildiren Türkiye Prezidenti qeyd edib ki, uzun illərə əsasanan ve Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Örzurum boru kəmərləri və TANAP kimi infastruktur layihələri ilə taclandırduğumuz əməkdaşlığımız təkcə Türkiyə və Azərbaycana fayda verməyib, bəlgənin və Avropanın enerji təhlükəsizliyinə də önemli töhfələr verir: "Türkmenistan qazının orta qəsəblərimizle Türkiyə və Avropaya çatdırılması, TANAP-in imkanlarının genişləndirilməsi artıq zaman məsələsidir. Bu sahələrdəki fəaliyyətlərimizin çox yaxında behər vermesi, şübhəsiz, Türkiye və Azərbaycanın daha bir orta qəsəbə olacaq. Türk dünyası olaraq ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, ticari, təhlükəsizlik, hərbi, müdafiə sənayesi, neqliyyat, səhiyyə, təhsil və mədəniyyət sahə-

rində olduğu kimi, enerji sahəsində də əməkdaşlığını daha yüksək səviyyəyə çatdırmaq və dərinləşdirmək arzusundayıq. Türk Dövlətləri Təşkilatının növbəti Zirve görüşünün önemləndəki ay Can Azərbaycanın ev sahibliyi ilə Şuşada keçirilməsindən məmənunluq duyduğumu da fürsətdən istifadə edərək bildirmək istəyirəm".

Tarixi "İpək yolu" rəslər üzərində həyata keçirən Orta Dəhlizin onurğa sütunu olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun modernləşdirmə işləri tamamlanaraq, yenidən tam fəaliyyətə başlaması ilə yüksəkşimalarda təmin ediləcək altı dəfəlik qabiliyyət artımı regional neqliyyat şəbəkəsinin inkişaf baxımından strateji əhəmiyyətə malik olduğunu bildirən Türkiye Prezidenti məktubunda onu da bildirib ki, bərpəolunan enerjide, yeni texnologiyalarda və enerji mənbələrinin şaxələndirilməsində iki ölkə olaraq əməkdaşlığını gücləndirir: "Naxçıvanın vasitəsilə elektrik enerjisi ixracı və İğdır-Naxçıvan təbii qaz boru kəməri layihələrini ən yaxın zamanda başa çatdırmağı hədəfliyirik. Cənubi Qafqazda davamlı sülh və sabitlik əsasında yüksələcək əmin-amanlığın və rifahın təmin olunması üçün fəaliyyətini qütiyyətlə davam etdiririk. Azərbaycan və Ermənistan arasında son dövrlərde əldə edilən müsbət yenilikləri məmənunluqla qarşılayır və imzalanacaq sülh müqaviləsini bəlgənin gələcəyi baxımından tarixi fürsət olaraq gördüyüümüzü bir daha bildirmək istəyirəm. Fürsətdən istifadə edərək, 2024-cü il 11-22 noyabr tarixlərində Bakıda keçiriləcək BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-

cu sessiyasına - COP29-a ev sahibliyi münasibətində qardaş Azərbaycanı bir daha təbrik edir, konfrans hazırlıq prosesində hər cür destəyi verməyə hazır olduğumuzu xüsuslu ifadə edirəm".

APARICI PEŞƏKARLARIN GÖRÜŞ YERİ

Regionun enerji sahəsində mühüm hadisəsi olan Bakı Enerji Həftəsində 37 ölkədən 300-dək şirkət iştirak edir. Bu il Bakı Enerji Həftəsi əhəmiyyətli bir hadisəyə təsadüf edir. Belə ki, bu il respublikanın neft tarixində yeni dövrün əsasını qoymuş "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasından 30 il ötür. Bu mühüm tədbir Bakı Enerji Həftəsinin programında da öz əksini tapıb. Eyni zamanda, bu il Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz ("Caspian Oil&Gas") sərgisinin təsis ediləcəinden 30 il ötür. Azərbaycanda beynəlxalq sərgilərin keçirilməsi təşəbbüsü müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyev tərəfindən ireli sürülib. 1994-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycanın neft-qaz sənayesində ilk ixtisaslaşdırılmış sərginin keçirilməsi təşəbbüsünü dəstəkləyib və həmin dövrden etibarən, "Caspian Oil&Gas" sərgisi neft, qaz və energetika sahəsində aparıcı peşəkarların görüş yeri keçirilib.

Ənənəvi enerji resursları sənayesini inkişaf etməkdə olan yaşıl enerji istiqamətləri ilə birləşdirən Bakı Enerji Həftəsi bu sahədə iştirakçılarla və ən yaxşı təcrübələrlə zəmin yaradır. Belə ki, 2024-cü ildə Bakı Enerji Həftəsi daha bir əhəmiyyətli hadisəyə təsadüf edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2024-cü il Azərbaycanda "Yaşıl dünya naminə həmrəylik illi" elan edilib. BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Prezident İlham Əliyevin Bakı Enerji Həftəsinin açılışındakı çıxışı Türkiyə mediası tərəfindən geniş işıqlandırılıb

TRT AVAZ
haberler türkçe avrasya'dan / bakı'de 29. uluslararası həzar petrol və doğal gaz fuarı başladı

EKOL TV

AKSAM
Son Güncelləmə: 4 Haziran 2024 Sal - 13:10
Aliyev: Azerbaycanın doğalgaz sıkıntısı ortadan kalktı

azad ediləndən sonra orada 270 meqavat həcmində hidroelektrik stansiyalar istifadəye verilib. 3-5 il ərzində bu rəqəm 500 meqavata çatacaqdır. Beləliklə, bərpəolunan enerjinin 1 qıqavat həcmi bizə yarımlı milyard kubmetr qaza qənaət etməyə imkan verəcək ki, bazarın bu qaza ehtiyacı var və bu ehtiyac davam edəcəkdir" fikri də oxucuların diqqəti.

HABERLER.COM

Azerbaycanın başkenti Bakı'da düzenlenen 29. Uluslararası Həzar Petrol və Doğal Gaz Fuarı 12. Uluslararası Həzar Enerji və Yeşil Enerji Fuarının açılışında konuştu. Aliyev'in konuşmasından öne çıkan detaylar şu şekilde:

"Həzar Petrol və Gaz Fuarı 30 yıl önce 1994 baycanı ümum-Avropa qaz təchizatçısı adlandı: "Bu il 24 milyard kubmetrdən artıq olacaq. Səkkiz ölkə Azərbaycandan qaz alır və Azərbaycan qaz təchizatında etibarlı tərefədar olduğunu bir çox ölkələrə sübut etdi".

Yazılarda Prezident İlham Əliyevin səsləndirdiyi fikirlərə bağlı qeyd edilib ki, son 30 il ərzində Azərbaycanın imzaladığı bütün müqavilələr tam həyata keçirilib: "Onların hamısı parlament tərefində ratifikasiya olunub və qanun şəklində imzalanıb. Orada bir söz belə dəyişilməyib. Bu etibar onilliklər ərzində qazanılıb. Bunun nəticəsidir ki, biz bu gün bərpəolunan enerji sahəsində növbəti sülhli inkişafın şahidiyik".

Türkiyə metbuatında Prezident İlham Əliyevin işğaldən azad edilən ərazilərdə bərpəolunan enerji potensialı barədə fikirləri xüsusiələ diqqət mərkəzində saxlanılıb: "2027-ci ildək 2 qıqavat həcmində bərpəolunan enerjinin əldə edilməsi tamamilə real hədəfdir. Bir daha təkrar edirəm ki, bu, sadəcə, başlangıcidır". Bundan başqa, qardaş ölkə media-si dövlətimizin başçısının "Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun azad olunmuş ərazilərinin nəhəng hidroelektrik potensialı var. 2020-ci ilin noyabrında həmin ərazilər

nə çatdırılıb. Yazılarda ildən-ilə miqyası genişləndək Bakı Enerji Həftəsi adlandırılın bu tədbirin ilk dəfə 1994-cü ildə keçirildiyi və o vaxtdan bəri Azərbaycanın enerji sektoruna birbaşa xarici sərmayenin cəlb edilməsindən çox vacib rol oynadığı qeyd olunub.

Bu il 9 iyun tarixində Avropa Parlamentinə seçkilərin, parlament seçkilərinin keçiriləcəyi məsələsi indi bütövlükdə Avropanın gündəmini zəbt edib. Ona görə ki, həmin seçkinin nəticələri ümumiyyətlə Avropanın siyasi manzərəsini belə dəyişə bilər. Hətta Fransada ifrat saçıcların hazırlı prezidenti dəstəkləyən liberal qüvvələr üçün ciddi problemlər yarada biləcəyi belə istisna edilmir. Deməli, qarşıda Fransa prezidenti Emmanuel Makron üçün təhlükli və ciddi bir sınaq, bir imtahan gözlənilir. Daha dəqiq desək, bu, Makron üçün gözlənilən zərbə sayılır.

Makrona və partiyasına dəstək daha da azala bilər və azalma ehtimalı tamamilə mümkün hesab olunur

Diqqətə çatdırıq ki, bu ilin may ayında keçirilən sorğular Makronun İntibah partiyası üçün çox məyusədici proqnozlar vəd edir. Bütün hesablamalara görə, Marin Le Penin ifrat saçı Milli Rallı partiyası qarşısından gələn seçkilərdə 31% səsle liderdir. Eyni zamanda, onlar Makronun partiyasını çox fərqli qabaqlayırlar. Fransa əhalisinin cəmi 15%-i prezidentyönlü İntibah partiyasına səs verməyə hazır olduğu artıq çoxdan bəlliidir. Hətta bu gün seçicilərin 14%-i əvvəllər demək olar ki, tamamilə yaddaşdan silinmiş Rafael Qluksmannın rehbərlik etdiyi Sosialist Partiyasının siyahısına səs verməyə hazırlıdır və demək olar ki, indiki prezidentin partiyası ile eyni həddədir. Eyni zamanda ekspertlər qeyd edirlər ki, Makrona, onun partiyasına olan dəstək gələcəkdə daha da azala bilər. Tekcə aprel ayında aparılan sorğu ilə müqai-səyə əsasən, prezident partiyasını dəstekleyənlərin sayı ümumi seçici siyahısında 3,5 % azaldığını nəzəre alsaq görək ki, azalma etiməli tamamilə mümkün hesab olunur.

Fransa liderinin reytinginin tamamilə aşağı düşdüyü və hələ də düşməkdə olduğu göz önündədir

Maraqlıdır ki, görəsən baş verənləri izah etmək üçün Makron nə edəcək? Görəsən düşünürüm ki, nə baş verir? Hökumət fransızları uğurlarına inandırmağa çalışarkən Makronun partiyasının niyə belə aşağı reytingi olduğunu Fransa lideri nece izah edə biləcek? Axi, hökumət ağız dolusu bəyan edir ki, Fransa iqtisadi cəhətdən Almaniya, İtaliya və Böyük Britaniyani qabaqlayırlar. Hətta həmin ölkənin hökumət nümayəndələri əhəminin deyirler ki, 2022-ci ilin sonunda Fransada işsizlik səviyyəsi son 40 ilin ən aşağı səviyyəsinə çatıb və "cəmi" 7,1% teşkil edib. Lap 2023-cü ildə işsizlərin faizi bir qədər artsa da belə bu gün Fransanın əmək qabiliyyəti əhəminin cəmi 7,5%-i işsizdir. Bununla belə yene də Makronun partiyasının reytinginin tamamilə aşağı düşdüyü və hələ də düşməkdə olduğu göz önündədir. Yəqin ki, bütün bunlar əbəs yere deyil və sözsüz ki, səbəbləri var.

Fransa prezidenti vəziyyətinin kritik olduğunu özü hamidan yaxşı başa düşür

Diqqətə çatdırıq ki, fransızların xeyli hissəsi Makronu "varlıların prezidenti" olaraq qəbul edir. Etiraf edək ki, bu cür qəbul etməkdə fransızlar haqlıdırlar, çünki Fransız korporasiyalarının gəlirlərinin nisbi artımı adı fransız sakinləri üçün heç bir nəticə vəd etmir. Ələlxüsəs də Makronun və onun partiyasının, eləcə də hökumətinin ardıcıl olaraq sosial ixtisar siyaseti yürütməsi fonundan ümumiyyətlə hansısa vəd bərədə danışmaq mümkün deyil. Pensiya yaşıının 64 yaşa qal-

Makron Üçün GÖZLƏNİLƏN ZƏRBƏ

dırıldıgi pensiya islahati özü də fransızlar üçün bir bəhanədir. Amma görünən odur ki, hazırlı Fransa hakimiyyəti heç nəyi nəzərə belə almaq istəmir. Nümune üçün qeyd etmək olar ki, Fransa həmkarlar ittifaqlarının daha bir neoliberal islahatlara 2023-cü ildə kütüv nümayişlər və tətillərlə cavab vermesine Makron hökuməti heç zərər qədər belə məhel de qoymadı.

Təkzib etmək olmaz ki, Makronun mən-tiqsiz islahatları, eger buna islahat demək olarsa, həm işsizlər, həm də əhəminin ən az imkanlı təbəqələrinə ağırlı şəkildə zərbə vurmaş oldu. Düzdür, 2019-cu ildə keçirilən son Avropa Parlamenti seçkilərində Makron və Le Pen arasında fərqli minimal olub, lakin bu dəfə ekspertlər Milli Rallinin öz rəqiblərini 10-13 xalla meglub edə biləcəyini proqnozlaşdırırlar. Özüne gələn prezident Makron vəziyyəti xilas etmək üçün aqressiv tədbirlər görməyə çalışır. Amma o yaxşı bir tədbir görə bilmir. Tənqidçilər Makronun son şüarı olan "Fransa Fransa olaraq qalsın" şüarının birbaşa sağ populistlərdən götürüldüğünü iddia edirlər. Hazırkı prezident də Fransa üçün çox aktual olan miqrasiya məsələsinə münasibətində əksin şəkildə sağa doğru dəyişib. Amma mələti düşərgədən olan rəqiblərinin meydanda xal qazanmaq cəhdini indiyədək eks nəticəyə getirib çıxarıb. Belə ki, 2023-cü ilin dekabrında prezidentin immiqrasiya ilə bağlı qanun layihəsi yalnız qaydaların sətəleşdirilməsi ilə bağlı bəndlər daxil edildikdən sonra və sağ müxalifətin dəstəyi ilə qəbul edilib.

Prezidentin orta təbəqənin gəlirlərini artırmaq vədləri o qədər də faydalı görünmədi. İndi düz on milyonlarda adı fehəl, qüllüqçü və pensiyaçı ondan öz halını soruşa bilər, hansıki bu zaman fransızların liderinin deməyə sözü olmaz. Yeni, adı sual qarşısında vəziyyətinin necə ola biləcəyini her halda özü dəha yaxşı bilir. Ümumiyyətə, Emmanuel Makron vəziyyətinin kritik olduğunu özü hamidan yaxşı başa düşür, çünki onun hakimiyyətinin nələrə səbəb olduğu da, fransızların naraziyyətləri da özünə bəlliidir.

"Sühl göyərçini" Fransa liderini yaxşıca hədəfə ala bilib və zərbə qarşısında da qoymaq üzrədir

Bəli, indi Mari Le Pen özünü dırnaqarası da olsa "sühl göyərçini" olaraq göstərməyə çalışır. Xüsusilə, fransız mülletçilərinin lideri Makronu Fransa qoşunlarının Ukraynaya göndərilməsi ilə bağlı qeyri-müəyyən vədlərə görə tənqid edərək, bunu daha qabarlı şəkildə göstərmək isteyir. Eyni zamanda o, Fransanın bu məsələdə bəynelxalq təcrid vəziyyətində olduğunu, nə ABŞ, nə də Avropadakı NATO müttəfiqlərinin əksəriyyəti tərəfindən dəstəkləndiyini qeyd edir və birbaşa olaraq Makronu zeif, yararsız göstərməye hədəflənib. Əslində, Marin Le Pen heç də "sühlmeramlı" deyil və bunu onun davranışlarından da görmək olur. Onun məhz digər ifrat saçı liderləri kimi Azərbaycanla münaqişədə Ermenistanı dəstekləməyə dəfələrə çağışır etməsi kimliyi haqqında qətiyyətlə fikir səylənməyə, heç də sühl niyyəti olmadığıni sübut etməyə əsas verir. "Bakıya və onun müdafiəcisi Ərdoğana qarşı ən sərt qətiyyət ermənilərə toxunan bu daimi təhlükənin qarşısını almağın yegane yoludur", deyən Marin Le Pen haqqında "sühlmeramlı" deməyə qətiyyən imkan vermir və onun ikiüzlülüyünü ortaya qoyur. Amma buna baxmayaraq, həmin o dırnaqarası "sühl göyərçini" Fransa liderini yaxşıca hədəfə ala bilib və əməlli başlı zərbə qarşısında qoymaq üzrədir.

Bir Avropa ölkəsi daxilindəki ziddiyətlər həmin ölkə liderinin sosial ədalətsizliyini isbatlayır

Makronun heç də reyting bərədə düşünməyə haqqı çatır. Fransa daxilində ziddiyətlərin olması özü belə onun mahiyyətini or-

taya qoymaq üçün kifayət edir. İndi Fransada sosial ədalətsizliyin kəskinleşməsi hər kəsə bəlliidir. Yeni Kaledoniyada etiraz dalgasının yaranması özü də Makron üçün kifayət qədər zərbə vəd edir. Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonundan öz xoş, öz istəyi ilə gedən ermənilərin öz müqəddərətini təyin etmə hüququndan dəm vuran Makron heç öz ölkəsində bu barədə düşünmür və etirazçıların həmin hüquqlarını eşitmək belə istəmir. Belə olan halda Emmanuel Makron nəyə ümidi edə bilər və onun gözləntisi nə ola bilər axı? İndi Fransa əhəminin 68%-i hesab edir ki, ölkələrində demokratiya "çox yaxşı deyil" və ya "heç də yaxşı deyil". Onlar hesab edirlər ki, Makronun dövründə Fransada siyasetə etimad dərəcəsi son 15 ilin ən aşağı səviyyəsinə çatıb. Fransızların yalnız 30%-i siyasetə inanır ki, bu da Almaniyadan 15%, Polşadan isə 24% azdır. Bütün bunların fonunda Avropa Parlamentinə indiki seçkilərdə Makron üçün yaxşı heç nə vəd edilə bilməz. Bunu onun özü də çox yaxşı bilir. Hətta bilir ki, bu dəfə seçkilərdə ciddi "zərbə" də ala bilər. Yəni, bu, Makron üçün gözlənilən zərbə hesab olunur. Prezident Makronun və onun arxasında duran siyasi qüvvələrin nüfuzunun daha da pis olması günün reallığıdır.

Avropa Parlamentinə bu seçimləri həm də Fransa Milli Assambleyasının prezidenti və deputatlarının gələcək seçkiləri üçün bir məşq də adlandırlar. Ancaq milli seçimlər yalnız 2027-ci ildə baş tutacaq və bu müddət ərzində həm Fransada, həm də dünyada çox böyük dəyişikliklər gözənləndir. Yalnız bir məsələ dəqiqlikrət ki, Makron hakimiyyəti Beşinci Respublika tarixində həm fransız xalqının özünü, həm də dövlətlərin maraqlarına zidd siyasetin simvolu olaraq yaddaşlarda qalacaq. Bunulla belə artıq 9 iyun tarixində Avropa seçimlərinin ilk nəticələri məlumat olanda Fransanın bir çox siyasi partiya və qurumlarında silkeləmə və rezonans belə gözənləndir...

Inam Hacıyev

A vropa Komissiyası Al Qlobal Gətəwy stratejiyasının bir hissəsi Nəqliyyat Dəhlizi (TCTC) kimi de tanınan Transxəzər Nəqliyyat Dəhlizinin - Orta dəhlizin regional inkişaf programının həyata keçirilməsi üçün əsas olacaq Koordinasiya Platformasını təqdim edəcək. Bu baredə Avropa Komissiyasının Beynəlxalq Tərəfdaşlıqlar üzrə Baş Direktorluğunun xüsusi bölmə müşaviri Henrik Hololei Düşənbəyə səfəri zamanı bildirib. 10 milyard avro sərmayə qoymağa hazır olan Avropa İttifaqı TKT-ni Avropa ilə Asiyaya birləşdirən multimodal iqtisadi qapıya çevirməyi hədəfləyir. Dəhliz tekce konteyner daşınmaları üçün deyil, həm də enerji resurslarının daşınması üçün əsas marşrutu keçiriləcəyini vəd edir. Henrik Hololei 2024-cü ilin aprel-may aylarında Mərkəzi Asiyaya səfəri çərçivəsində Qazaxistan, Qırğızistan, Türkmenistan və Tacikistanın nümayəndələri ilə danışıqlar aparıb, Orta Dəhliz layihəsinin həyata keçirilməsi və bu ölkələrin nəqliyyat sektoruna investisiyaların cəlb edilmesi imkanlarını müzakirə edib.

Türkmenistanın nəqliyyat potensialına xüsusi diqqət yetirilir: onun əlverişli coğrafi mövqeyi, müasir nəqliyyat infrastrukturunu və Türkmenbaşı beynəlxalq dəniz limanı, Henrik Hololeinin sözlərinə görə, bu sahədə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün əlverişli şərait yaradır. Bu ilin əvvəlində Brüsselde keçirilən Al Qlobal Qapısı təşəbbüsünün investor forumunda Hololei Türkmenistanın nəqliyyat diplomatiyasına əsaslanan siyasetini yüksək qiymətləndirib və Türkmenistanla Al şirkətləri arasında əməkdaşlıq üçün böyük imkanların olduğunu vurğulayıb. O, ölkəni əsas nəqliyyat qoşağı kimi istifadə edən Cargolux-u misal çəkib. Hololeinin sözlərinə görə, Avropa şirkətləri Türkmenistan bazarına girməyə hazırlıdır.

Qazaxıstanda Avropa Komissiyasının nümayəndəsi Xəzər dənizindəki Kurik limanı və TKT-nin inkişafında potensialı və rolü "qeyri-adi yüksək" olan Sarja çoxfunksiyalı dəniz terminalının tikintisi layihəsi ilə məraqlanıb. Bu qiyməti Qazaxıstanla Al arasında dəniz donanmasının gücləndirilməsi və konteyner qoşağının yaradılması məqsədilə Aktau və Kurik limanlarının gəmi və ya ödeniş prinsipi əsasında etibarlı idarəciliyə vərilməsi ilə bağlı danışıqlara başlayandan sonra Avropa rəsmisi verib.

Tacikistan da coğrafi baxımdan Çindən Qazaxıstan, Türkmenistan, Azerbaycan, Gürcüstan, Türkiye və daha sonra Avropaya gedən əsas marşrut üzrə yerləşməməsinə baxmayaraq, TKT layihəsinə daxildir. "Asia Plus" xəber agentliyinin verdiyi məlumatə görə, mayın 30-31-də Düşənbəde olarkən Xololey respublikanın nəqliyyat sektorunun nümayəndəleri ilə nəqliyyat sektoruna daha yaxşı investisiya imkanlarını müzakirə etmək üçün görüşüb. Tacikistan və Azerbay-

Transxəzər Avropanın maraq dairəsində

canın nəqliyyat-logistika infrastrukturunun yeni imkanları nəzəre alınmaqla nəqliyyat sektorunda əməkdaşlıq prezidentlər Emoməli Rəhmon və İlham Əliyevin Bakıda keçirilən bu yaxınlarda keçirilən görüşündə müzakirə olunub. "Düşünürəm ki, bu istiqamətde səylerimizi birləşdirmək, addımlarımızı daha sıx əlaqələndirmək faydalı olacaq", - deyə Azərbaycan lideri vurğulayıb. Orta Dəhliz artıq Özbəkistan üçün Şərqli Qərb arasında tranzitdə əsas rol oynayır. Bunu müsahibəsində mayın 22-24-də Leypsiqdə Beynəlxalq Nəqliyyat Forumunun (İTF) iclasında iştirak edən Özbəkistanın nəqliyyat naziri İlhom Mahkamov deyib.

Onun sözlərinə görə, Özbəkistan geosiyasi vəziyyət və logistika zəncirlərindəki dəyişikliklər müəyyən edilən ixrac və idxlər marşrutlarının şaxələndirilməsində maraqlıdır. Lakin Orta Dəhliz boyunca tariflər Şimal və Cənub marşrutları ilə müqayisədə çox rəqabətli deyil. Onun sözlərinə görə, beştərəfli formatda bu marşrutun keçdiyi ölkələrin dəmir yolu administistrasiyaları 50% tarif üstünlükleri barədə razılığa gəliblər ki, bu, onun fikrincə, dəhliz üzrə yükdaşımaların həcminin artırılmasına kömək edəcək. Mahkamov hesab edir ki, TKT-nin böyük potensialı var, lakin iştirakçı ölkələr koridorun rəqabətə davamlı olması üçün hələ də tariflər və infrastruktur üzrəne işləməlidirlər.

İqtisadçı ekspert Uluqbek Kamaletdinov Azərbaycan mətbuatına bildirib ki, TKT

təkcə yüklerin daşınmasını asanlaşdırır, həm də Mərkəzi Asiyada enerji infrastrukturunu inkişaf etdirir. O xatırladıb ki, bu yaxınlarda Qazaxıstan və Özbəkistandan Azərbaycan vasitəsilə Avropaya elektrik enerjisi ixracı perspektivləri müzakirə olunub. "Bu, öz növbəsində, region ölkələrinin elektrik enerjisi tədarükçüsü kimi mövqelərini gücləndirməyə kömək edəcək", - Kamaletdinov hesab edir.

Onun fikrincə, region ölkələrinin enerji sistemlərinin bir-birinə bağlanması və elektrik enerjisinin Avropaya ixracı bir sıra üstünlülklərə malikdir. Elektrik enerjisinin ixracı region ölkələrinə öz gəlir mənbələrini şaxələndirməyə və iqtisadi artımı stimullaşdırmağa imkan verir. Bu, həmçinin investisiyaların cəlb edilməsi, enerji sektorunun inkişafı və iş yerlərinin açılması üçün yeni imkanlar yaradır. Kamaletdinov həmçinin Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz" qaz yatağının işlənməsində "Özbəkneftqaz"ın iştirakı ilə bağlı planların vacibliyini vurğulayıb. Bu, onun fikrincə, region ölkələri arasında enerji əməkdaşlığı üçün yeni perspektivlər açır.

IMEMO RAS-in Mərkəzi Asiya sektorunun rəhbəri Stanislav Pritchkin TKT-nin iqtisadi məqsədə uyğunluğuna şübhə ilə yanaşır. O hesab edir ki, dəhlizlə bağlı bəyan edilmiş perspektivlər əsasən qabaqcıldır və heç bir real iqtisadi əsaslıdır. Məhsul istehsalı işləndirməyə mane olur. Marşrutun Mərkəzi Asiya hissəsində problemlər, xüsusən de Çin-Qazaxıstan sərhədində tıxaclar və səmərəsiz sərhəd nəzarəti ilə bağlı problemlər qalmaqdadır. Azərbaycan Orta Dəhlizin əhəmiyyətinin artırmasına baxmayaraq, müxtəlif problemlər alternativ keçidən səmərəli istifadəye mane olur.

V.VƏLİYEV

EKSPERT AÇIQLADI

"2024-cü ilin mehsulu üçün payızlıq bitkilərin səpini 1 milyon 25 min hektar ərazidə həyata keçirilir. Əvvəlki ilə nisbətən 2024-cü ildə payızlıq bitkilərin əkinini azalıb. Ətən il 1 milyon 58 min hektar ərazidə payızlıq bitkilərin səpini həyata keçirilirdi, bu rəqəm 1 milyon 25 min hektar olub. Dövlət Statistika Komitesi biçin zamanı əkin sahəsinin həcmini azaldı. Bu da onunla əlaqədardır ki, bəzi ərazilərdə taxıl bitkisi normal yetişmir və kifayət qədər məhsul götürülmür. Ona görə də həmin sahələr silinir. Buna baxmayaraq əsas sahənin azalması yox, məhsuldarlığın yüksək olmasına görə, məhsuldarlığın artması hesabına daha çox taxıl, o cümlədən, bugda əldə etmək olar". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında kənd təsərrüfatı üzrə ekspert Vahid Məhərrəmov deyib. Onun sözlərinə görə, Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumatə əsasən, bu il yazılıq əkinini üçün ayrılan sahə 300 min hektarı əhatə edir: "Bu, əvvəlki ilə nisbətən 12,4% çox olsa da, 2022-ci illə müqayisədə

Bu il məhsuldarlıq necə olacaq?

az bir rəqəmdir. 2022-ci ildə 306 min hektarda yazılıq əkinini həyata keçirilmişdi. Amma bu da xüsusi bir önem kəsb etmir, çünki əsas məhsuldarlığın bol olmasıdır. Son zamanlar-

da kartofun da əkin sahəsinin azaldığı müşahidə olunur. Keçən il 45 min hektarda, bu il isə 43,6 min hektarda kartof əkinini həyata keçirilib. Bəzi tərəvəz bitkilərinin əkin sahəsin-

sənədlərin əsas nəticəsi ondan ibaretdir ki, iştirakçı ölkələrdə nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına əhəmiyyətli investisiyalar qoyulsa belə, TKT ölkələr daxilində nəqliyyat infrastrukturunun inkişaf etməyinə görə yük daşımaları üçün daha az cəlbəci ola-caqdır. Malların bir neçə dəfə daşınmasına və gömrük rəsmiləşdirilməsinə ehtiyac maya dəyərini artırır və cətdirilənə ləngidir, bu isə onu alternativ marşrutlarda - dəniz və ya Rusiya ilə müqayisədə sərfəli edir", - Stanislav Pritchkin bildirib.

"Orta Dəhlizin yeganə müsbət cəhəti Azərbaycan və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında regiondaxili ticaretin inkişafıdır. Ukrayna böhrəni iki ildir ki, davam edir, belə görünür ki, bütün yükler Transxəzər marşrutu ilə Rusiya Federasiyasından yan keçmeli idi, lakin infrastruktur heç vaxt hazırlanmayıb", - ekspert hesab edir. Pritchkin Qazaxıstan və Özbəkistandan TKT vasitəsilə Al-yə enerji ixracı perspektivlərini təqnidə şəkildə qiymətləndirir. Onun fikrincə, Tacikistanın TCC ilə əlaqəsi qəribə görünürlər - əsas ticarət tərəfdaşları Avrasiyadadır.

Əslində isə, Rusiya-Ukrayna müharibəsi və Qərbin Moskvaya qarşı sanksiyaları Rusiya yan tranzit olək kimi, xüsusən də Avropa İttifaqı ilə Çin arasında quru əsaslı ticaret əlaqələrində effektivliyini məhdudlaşdırır. Bu kontekstdə Orta Dəhliz (Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu) dəmir yolu ticarəti üçün potensial alternativ marşrut kimi Çin, Al və daha geniş regionda şirkətlər və hökumətlərin diqqətini çekməyi bacarıb.

Müharibə başlayandan bəri Orta Dəhliz nəqliyyat həcmində böyük artım yaşayıb. 2022-ci ilin yanvar-mart aylarında bu marşrutla 266,3 min ton yük keçib ki, bu da 2021-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 123 faiz çoxdur. Konteyner daşınmaları 5 847 20 futluq konteynerə (TEU) ekvivalent olub ki, bu da 2021-ci ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə 19 faiz çoxdur. Hazırda Orta Dəhliz Çin-Avropa İttifaqı dəmir yolu ticarətinin ümumi yük həcminin 3-5 faizini təşkil etse də, bu həcmi təqribən 10 faizinin dəhliz vasitəsilə asanlıqla daşınacağına dair gözləntilər böyük maraqlıdır. Rusiya ərazisindən keçən Şimal dəhlizinin nisbətən əhəmiyyətli itiləklerini kompensasiya etmək üçün potensial marşrut kimi Orta Dəhlizin əhəmiyyətinin artırmasına baxmayaraq, müxtəlif problemlər alternativ keçidən səmərəli istifadəye mane olur. Marşrutun Mərkəzi Asiya hissəsində problemlər, xüsusən de Çin-Qazaxıstan sərhədində tıxaclar və səmərəsiz sərhəd nəzarəti ilə bağlı problemlər qalmaqdadır. Azərbaycan Orta Dəhlizin reallaşmasına töhfə veren əsas ölkələrdəndir. Söyügedən marşrut isə Asiya və Avropanı birləşdirən vacib nəqliyyat dəhlizlərindən birinə çevriləmək üzrədir.

də artım var. Bostan bitkilərində isə ümumiyyətən bir neçə ilde azalma olsa da, ötən il nisbətən 2024-cü ildə artım var".

V.Məhərrəmov may ayına xarakterik olmayan anomali hava şəraitinin məhsuldarlıq necə təsir etdiyi baredə də dəyişib: "Uzunmüddətli yağışlar yağdı, havanın temperaturu aşağı düşdü və bitkilərdə inkişaf prosesi yubandı. Bu ilin yazında müşahidə olunan bəzi təbiət hadisələri neticəsində müxtəlif meyvələrin, xüsusi gilas, erik və s. istehsalında azalma görülür. Artıq ayın 25-də məhsul biçini başlamalı idi. Amma bir çox rayonlarda hələ də biçin prosesinin yubandığını müşahidə edirik. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, faraş kartof istehsalında artım var. Amma görürük ki, bazarда qiymətlər yüksəkdir. Bu halda düşünə bilərik ki, bəlkə də təklifdə azalma olduğu üçün qiymətlər yüksəkdir. Məhsul istehsalı isə fermərlərimizin aqrortexniki qaydalara necə əməl edəcəklərinən asılı olacaq".

Ləman Sərraf

Beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdaş olan Azərbaycan bütün dünya ölkələri ilə qarşılıqlı dəstək və etimad kimi sağlam təməller üzərində qurulmuş dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinə önem verir. Ötən on illiklər ərzində ikitərəfli münasibətlər yüksələn xətt üzrə inkişaf edib və yeni məmənluq doğurur.

Ölkəmizin ərəb dövlətləri ilə münasibətləri de yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Mövcud əlaqələr münasibətlərin davamlığını, strateji əhəmiyyət kəsb etdiyini göstərir. Azərbaycan ilə Birleşmiş Ərəb Əmirlilikləri siyasi, iqtisadi, tehlükəsizlik və digər sahələrdə six əməkdaşlıq həyataya keçirir. Bu, əlaqələrin daha da genişləndirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İki ölkə arasında münasibətlər bir çox sahədə strateji əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iyunun 4-də Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin sənaye və qabaqcıl texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl-Cabiri qəbul etməsi əlaqələrin davamlılığının təzahüründür.

Bu gün dövlətlərarası əlaqələr yüksək səviyyəli siyasi dialoq, iqtisadi, enerji, nəqliyyat, humanitar və digər sahələrdə müşayiət olunmaqdadır. Bərpəolunan enerji və investisiya sahələrində ölkələrimizin səmərəli birgə fəaliyyəti diqqəti çekəndir.

Dövlətimizin başçısı Ərəb Əmirliliklərinin sənaye və qabaqcıl texnologiyalar nazirini qəbulunda ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini qeyd edərək, Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin Prezidenti Şeyx Mehəmməd bin Zayed Əl Nəhyanın bu ilin əvvəlində Azərbaycana rəsmi səfərinin əhəmiyyətinə toxunub. Prezident İlham Əliyev Neftçala, Bileşuvər Güneş elektrik stansiyalarının və Abşeron-Qaradağ Külek Elektrik Stansiyasının təməlinin qoyulmasını dəstləq və qardaşlıq münasibətlərimizin nümayışı kimi deyərləndirib. Dövlətimizin başçısı təməlqurma mərasiminin iyunun 4-də keçirilməsinin rəmzi xarakter daşıdığını deyərək, məhz 1996-ci ilin bu günündə "Şahdəniz" yatağına dair sazişin imzalandığını qeyd edib. Azərbaycan Prezidenti günəş və külək stansiyalarının təməlinin qoyulmasının təkcə enerji sahəsində deyil, ümumilikdə, ölkəmizin inkişafında yeni bir mərhələ olacaqına əminliyini bildirib.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iyunun 4-də Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində "Masdar" şirkətinin ölkəmizdə inşa edəcəyi üç elektrik stansiyasının təməlqurma mərasimində iştirak edib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin sənaye və qabaqcıl texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl Cabir tədbir çərçivəsində Neftçala, Bileşuvər Güneş elektrik stansiyalarının və Abşeron-Qaradağ Külek Elektrik Stansiyasının təməlini qoyublar. Üç elektrik stansiyasının ümumi qoyuluş gücü 1000 Mvt (1 QVt) olacaq. "Masdar" şirkəti Bileşuvardan (445 Mvt) və Neftçalada (315 Mvt) iki günəş elektrik stansiyası və Abşeron-Qaradağda isə 240 Mvt gücündə bir külek elektrik stansiyası inşa edəcək.

ÖLKƏLƏRİMİZ ARASINDA GÜCLÜ TƏRƏFDAŞLIQ

Dövlətimizin başçısı əməkdaşlığımızın genişlənməsində şəxşən Prezident Şeyx Mehəmməd bin Zayed Əl Nəhyanın və Birleşmiş Ərəb Əmirlilikləri Hökumətinin verdiyi töhfəni yüksək qiymətləndirib. Prezident İlham Əliyev bərpəolunan enerji sahəsində Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin Azərbaycanla əməkdaşlıq etməsinin önəmini vurğulayıb, qazıntı yanaçığı layihələri və COP29 ilə bağlı Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin verdiyi dəstəyə görə minnətdarlığını bildirib. Azərbay-

Azərbaycan-Bəə: bərpəolunan enerji sahəsində əməkdaşlıq

Prezident İlham Əliyev: "Günəş və külək stansiyalarının təməlinin qoyulması təkcə enerji sahəsində deyil, ümumilikdə, ölkəmizin inkişafında yeni bir mərhələ olacaq"

can Prezidenti bütün bunların ölkələrimiz arasında güclü tərəfdaşlıq işinə xidmet etdiyini və dostluq əlaqələrimizin göstəricisi olduğunu deyib.

Sultan Əhməd Əl-Cabir Bakıya səfərindən, 29-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz və 12-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıl Enerji sərgilərində iştirak və burada çıxış etməsindən, həmcinin təməlqurma mərasimində iştirakından böyük məmənluq hissə keçirdiyini diqqətə çatdırıb.

Xatırladaq ki, beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdaş olan Azərbaycan ilə Birleşmiş Ərəb Əmirlilikləri arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı üçün alverişli şərait mövcuddur. Azərbaycanın ərəb dünyası ilə tarixi-mədəni bağlılığı yaranan sənədlər mövcuddur. Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra ölkələr arasında diplomatik əlaqələr yaradılıb. İki ölkə arasında səfirlilik səviyyəsində rəsmi münasibətlər qurulub. Belə ki, Azərbaycanın 1997-ci il tarixli Qanunu ilə Azərbaycan Respublikasının Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinde Səfirliliyi təsis edilib. Həmin səfirlilik 2001-ci il 16 iyun təxindən etibarən BƏƏ-nin paytaxtı Əbu-Dabi şəhərində fəaliyyət göstərir. Bundan başqa 14 mart 2012-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Dubai şəhərində Baş Konsulluq təsis edilib. 2005-ci ildə Azərbaycan ilə Ərəb Dövlətləri Liqası arasında Anlaşma Memorandumun imzalanması və s. bu ikitərəfli əməkdaşlığın inkişafına öz töhfəsini verir.

NƏHƏNG ENERJİ LAYİHƏLƏRİNİN REALLAŞDIRILMASI MÜNASİBƏTLƏRİNDE YENİ MƏRHƏLƏ

Azərbaycan dost ölkə və etibarlı tərəfdaş olan Birleşmiş Ərəb Əmirlilikləri ilə əlaqələrin dərinləşməsinə xüsusi əhə-

miyyət verir, "Masdar" şirkəti tərəfindən tikilən və regionda ən böyük günəş elektrik stansiyası olan Qaradağ Günəş Elektrik Stansiyasının rəsmi açılışı qardaşlıq əlaqələrimizin növbəti bariz təzahürüdür. Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin "Masdar" şirkətinin sərmayəsi ilə 230 Mvt gücündə Qaradağ Günəş Elektrik Stansiyasının təsis edilməsi və onun açılış mərasimində Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin 4 nazirinin iştirakı ölkələrimiz arasında qardaşlığın bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilib. Məlumdur ki, 2021-ci il aprelin 6-da Azərbaycanın Energetika Nazirliyi, "AzərEnerji" ASC və Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin "Masdar" şirkəti arasında investisiya, enerji alqı-satqısı və ötürüçü şəbəkəyə qoşulma ilə bağlı müqavilələr imzalanıb. Stansiyanın təməlqurma mərasimi isə 2022-ci il martın 15-də "Gülüstan" sarayında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi iştirakı ilə qoyulub. Qaradağ Günəş Elektrik Stansiyası Xəzər regionunda və MDB məkanında ən böyük günəş elektrik stansiyasıdır. Stansiya 262 milyon ABŞ dolları dəyərində xarici sərmayə hesabına tikilib. Ölkəmizdə xarici investisiya cəlb edilməklə reallaşdırılan sənaye miqyaslı ilk günəş elektrik stansiyasıdır.

Azərbaycan ilə Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin siyasi, iqtisadi, tehlükəsizlik və digər sahələrdə six əməkdaşlıq həyataya keçirir. Bu əlaqələrin daha da genişləndirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İki ölkə arasında münasibətlər bir çox sahədə strateji əhəmiyyət daşıyır. Bu gün Azərbaycan nəinki öz enerji tələbatlarını təmin edir, o cümlədən xam nefti, neft məhsullarını, təbii qazı, neft-kimya məhsullarını və elektrik enerjisini ixrac edir. Son illər Azərbaycanla BƏƏ arasında hərtərəfli əlaqələrin genişlənməsi, xüsusilə də nəhəng enerji layihələrinin reallaşdırılması münasibətləri yeni mərhələyə çıxarıb.

Zümrüd BAYRAMOVA

"Jerusalem Post": Vardanyan ölkəsi ilə Azərbaycan arasında sülh prosesinin əleyhinədir

The screenshot shows a news article from The Jerusalem Post. The headline reads: "Ruben Vardanyan, who, in addition to serving as Minister of State of the Artsakh region, used to finance Armenian terrorist groups and belongs to the more nationalist circles in Armenia, those who oppose the current government. Vardanyan, who fled Russia after the start of the war to avoid Western sanctions and save his fortune, is the one who made the connection (apparently) between the Iranians and the Russians. Before he was arrested by the Azerbaijani forces, he already began to see himself running for the presidency and to improve the economy of the Armenian people at a time when there is increasing criticism of the Prime Minister." Below the article, there is a sidebar with a video thumbnail for "INSIDE ISRAELI INNOVATION with Eve Young".

qəzasında helak olmuş İran Prezidenti Reisinin ölümü və erməni separatçısı Vardanya-nın siyasi arenadan getmesindən sonra İran-

da siyasi prosesler fərqli istiqamətdə cərəyan edəcəyi təqdirdə ermənistandan Azərbaycan arasında münasibətlərin nizamlanması

ehtimalı istisna olunmur. Müəllif, həmcinin iranlıların erməni kilsəsindən erməni dini və milli hissələrini qızışdırmaq və Qarabağın tamamilə ilhaqı çağırışlarını gücləndirmək üçün istifadə etdiyinə dair şübhələrini de ortaya qoyur. Onun fikrincə, kilsə açıq şəkildə Ermənistən hökumətinin qərarlarına qarşı çıxır və müxalifətçi qismində hərəkət edir.

Həmcinin diqqətə çatdırılib ki, Qarabağdakı separatçı rejimin dövlət naziri vezifəsini tutmaqla yanaşı, erməni terror qruplarının maliyyələşdirilməsində böyük pay sahibi olmuş Ruben Vardanyan indiki hakimiyətə qarşı çıxır. Mühərribədən sonra Qərbin sanksiyalarından yayınmaq və sərvətini xilas etmək niyyəti ilə Rusiyadan qaçan Vardanyan iranlılarla ruslar arasında əlaqə yaranan vəcib bənd olub. Məqaləni etrafı şəkildə bu linkdən oxumaq mümkündür.

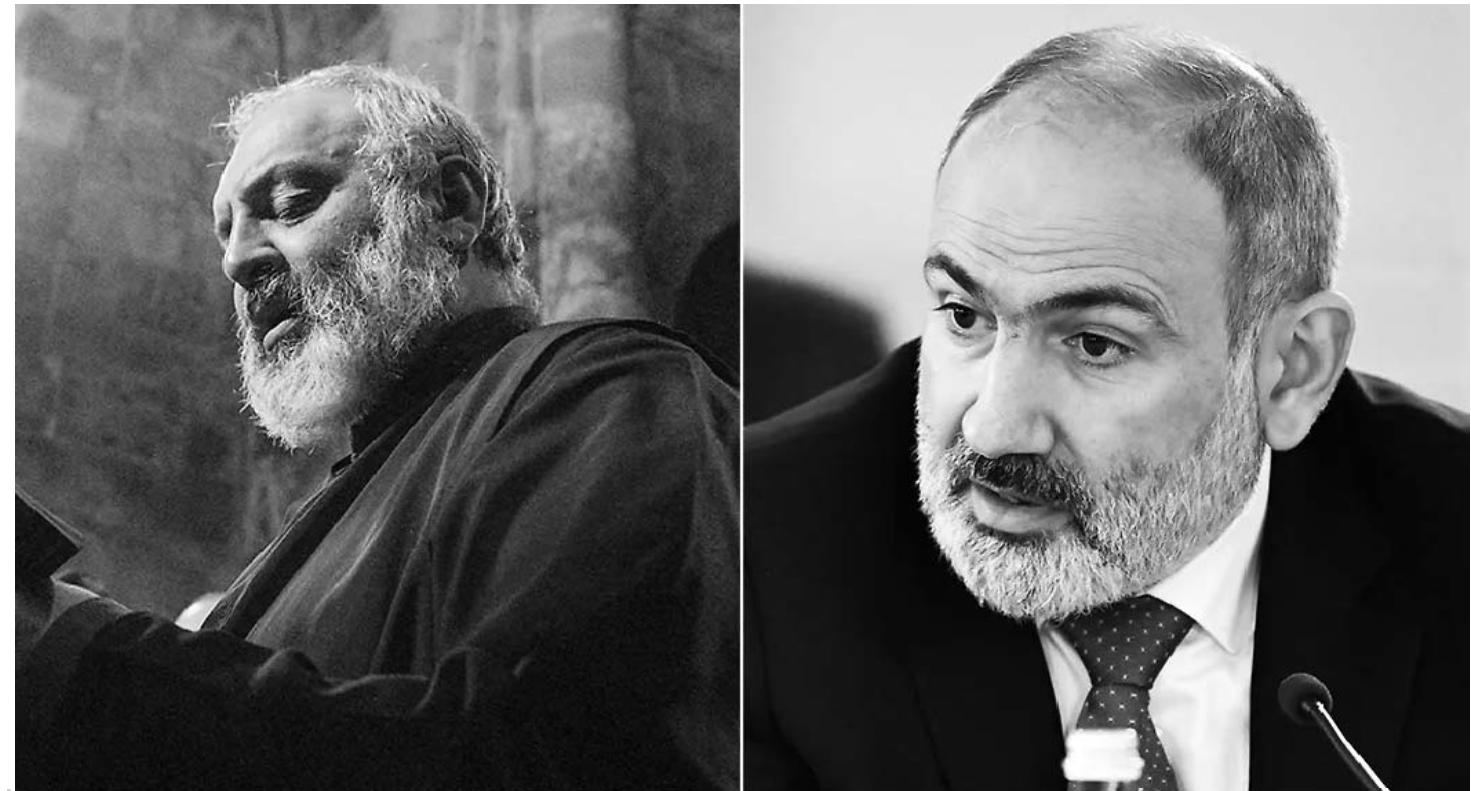
Ruben Vardanyan Ermenistan siyasetində sərt xətt tərəfdarıdır və ölkəsi ilə Azərbaycan arasında sülh prosesinin əleyhinədir. Həbsdə saxlanılan bu şəxs təkə terrorizmi maliyyələşdirməkdə və beynəlxalq sərhədləri qanunsuz keçməkdə deyil, həm də mütəmadi şəkildə Azərbaycana qarşı zorakılığın təbliği ilə sülh prosesi təxribat etməkdə ittihad olunur.

AZERTAC xəber verir ki, bu barədə İsrailin ərəb dünyası və İran üzrə tanınmış eksperti, İsrail Müdafiə Qüvvələrinin Keşfiyyat Korpusunun sabiq polkovnik-leitenantı, bu ölkənin nüfuzlu Bar-Ilan Universitetinin şərqişunəşli elmləri üzrə professoru və universitetin Yaxın Şərq və İsləm Tədqiqatları Mərkəzinin direktoru, Begin-Sadat Strateji Araşdırımlar Mərkəzinin tədqiqatçı doktor Mordehay Kedar dünyının ən nüfuzlu nəşrlərindən olan "Jerusalem Post" qəzetində dərc olunmuş "Reisinin ölümü Azərbaycan və Ermənistən münasibətlərinə necə təsir edəcək" sərləvhəli məqaləsində yazıb.

Qeyd olunub ki, bu yaxınlarda vertolyot

Irevanda itaətsizlik aksiyaları keçirilir. Paşinyanın polisi isə öz işindədir, keşiş Baqratın tərəfdarlarını dər-dəst edib maşının yük yerində "KPZ"-yə aparırlar. Ermənistan polisi artıq 296 nəfərin saxlandığına dair rəsmi məlumat yayıb. Arxiyepiskop Baqrat Qalstanyanın "Vətən uğrunda Tavuş" hərəkatının tərəfdarları Ermənistanın paytaxtında və regionlarında vətəndaş itaətsizliyi aksiyalarına başlayıblar. Baqratın öndə getdiyi qrup İrvandakı "Radio evi"nə yerləşiblər. Bu həmin "Radio evi"dir ki, 2018-ci ildə Paşinyan başda olmaqla bir qrup vətəndaş içəri daxil olub və onlara canlı yayım verilməsini tələb etmişdilər. Yəni Baqrat Nikolun yolu, tra-yektoriyası ilə hakimiyyətə doğru getməyi planlaşdırır.

Mayın 26-da Tavuş yeparxiyasının arxiyepiskopu Baqrat Qalstanyan növbəti mitinqdə özünü baş nazir səlahiyyətlərini icraçı vəzifəsinə irəli sürüb. O, bir il bu vəzifədə işləməyi, daha sonra isə parlament seçkiləri keçirib postunu tərk etməyi planlaşdırır. Kahinin dediyi kimi, katolikos II Karekin ona siyasetə girməyə icazə verib. Bele görünür ki, Qalstanyanın özü də Ermənistanın başında konkret nə edəcəyini həle bilmir, lakin o, əmindir ki, bunun Nikol Paşinyanın etdikləri ilə heç bir

Baqrat-Nikol döyüşü

əlaqəsi olmayıcaq. Məsələn, İravan xarici siyasetdə bezi ölkələrin digərlərinin zərərini münasibetləri yaxşılaşdırılmayacaq, erməniləri Qarabağ qaytaracaq. "Paşinyan, erməniləri ermənilərə qarşı qoyma-mağın yegane yolu sənin istəfənindir. Bu, sivil yolla getmək üçün son şansdır və sizin çox vaxtınız olmayan son şansınızdır", - Qalstanyan vurğulayıb. Bu arada, mitinqdə mayın 9-na nisbətən nəzərəçarpacaq dərəcədə az adam olub. Artıq "Müqəddəs Mübarizə" yazılı olan brend şərflər əldə edən arxiyepiskop bunu çıxlari-nın gəlməsinə mane olan daşqınla əlaqə-ləndirir.

"Həzirdə arxiyepiskop müxalifətdən az-çox uyğun namizəddir. Bu, daha çox onunla bağlıdır ki, hakimiyyətin əleyhdarları birbaşa eks-prezident Robert Köçəryana "stavka" etməye cəsarət etmirlər və onun düşərgəsi hələlik Baqrat üçün işləməyə hazırlır. Ermənistanın digər keçmiş rəhbəri Serj Sarkisyanın öz namizədi var, keçmiş ombudsman Arman Tatoyan qurbanlıq qoyun kimi ireli verilir, lakin indiki şəraitdə görünür, bu düşərgə hələlik arxiyepiskopla birgə hərəkət etməyi düşünürler. İerarxin namizədliyinin qanuniyyinə gelincə, bunun üçün heç bir qanun-vericilik maneəsi yoxdur", - Rusiya-Ermənistan Universitetinin dosenti Anton Evstratov bildirib.

Eyni zamanda, qeyd edək ki, keşisin aydın siyasi programı yoxdur. Hələlik o, şüarlarla məhdudlaşdırıb. Bu həm də ona

getirib çıxarıb ki, Qalstanyanın mayın 26-da keçirilən mitinqinə mayın 9-na nisbətən daha az adam gəlib. Kütləvi etirazlarda müsbət dinamikanın vacib olduğunu nəzərə alsaq, bu çox vacibdir. Nə olursa olsun, etirazların başlamasından keçən iki həftə ərzində müxalifet Paşinyan hökumətinə qarşı mübarizə strategiyasını ciddi şəkildə nəzərdən keçirib. Əger Qalstanyan mayın 9-da Ermənistanın Qarabağ uğrunda ikinci mühərbiyədən sonra düşdüyən ağır vəziyyətdən birgə çıxış yolu tapmaq üçün dünya ermənilərini birləşməyə çağırırdısa, indi keşish insanları pislərə (Paşinyan tərəfdarlarına) və yaxşılla-raya (öz tərəfdarlarına) böllür. Eyni zamanda səmərəsizliyi sübuta yetirilən küçə itaətsizlik aktları öz yerini informasiya hücumlarına verib.

Əvvələ, Qalstanyan həmvətənlərini inandırmağa çalışır ki, Paşinyan artıq faktiki olaraq ölkəyə rəhbərlik etmir, sadəcə baş nazir postunu tutur. Bundan başqa, Qalstanyan iddia edir ki, Paşinyan ondan qorxur, ona görə de onu izləyir və hər cür müdaxilə edir. Sözlərini təsdiqləmək üçün o, xalçanın çekildiyi və bir növ üydülmə səsini eşidildiyi bir video yayılmışdır. Keşisin sözlərinə görə, video İravan-da etirazlar başlayandan bəri yaşadığı "Ani Grand Hotel"də lente alınıb. Arxiyepiskop əmindir ki, casuslar onun döşəməsini qazmağa və orada telefon dinişmələri qurmağa çalışıblar. "Ölkəmizdə insanlar özlərini necə təhlükəli hiss etdiyini bilin. Sizi də Milli Təhlükəsizlik Xidməti,

zəstlerinin bir hissəsində məhrum edəcəyi ile hədələyib. Qalstanyanın ətrafına daxil olan şərabçı Hayk Şahnazaryan saxlanılıb. Hüquq-mühafizə orqanları şərabçıdan 88,1 milyon dram (təxminən 229 min dollar) məbləğində vergi ödəməməkdə şübhəli bilinib. Bundan əlavə, hava da arxiyepiskopun aleyhine olub. Mayın 26-na keçən gecə respublika ərazisində anomal miqdarda yağıntı düşüb. Debed çayı məcrasından çıxaraq Lori və Tavuş bölgələrində bəzi rayonları su basıb. Paşinyan fəlakət zonasına gedib, orada zərər-çəkənlərlə görüşüb. Bu səfər Kirans səfərindən daha asan olub. Daşqın qurbanlarının fəlakətin nəticələrinin öhdəsində gəlməyə kömək edə bileyçiyine inanaraq, baş nazirə ümidi baxması diqqəti cəlb edib.

Nəhayət, biz onu da görürük ki, Baqrat Qalstanyanın ölkənin şimalında yaşayışın sakınlarının həyatında böyük problemlərə səbəb olan təbii fəlakətlərlə bağlı Nikol Paşinyan üçün nəyin prioritət olmasından xəbəri olmayan şəxs kimi çıxış edir. Baş nazir belə bir vəziyyətdə olması lazımlı olan yerde idi - fəlakət zonasında. Tərifinə görə, onun bütün Ermənistanı böyük bir fəlakət zonasına çevirmək istəyənlərle danişmaga vaxtı yox idi. Və bu o qədər açıqdır ki, hamının personajları olmağa dəvət olunduğu bu siyasi tamaşanın rejissorlarının primitivliyinə heyran qalırsan.

V.VƏLİYEV

www.sesqazeti.az

Ariq bir neçə gündür ki, Enerji Həftəsi çərçivəsində Bakıda keçirilən 29-ci Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz - "Caspian Oil&Gas" və 12-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və Yaşıl Enerji - "Caspia Power" sərgilərinin açılışı hem də qabaqcıl dünya texnologiyalarının və aparıcı ölkələrin Azərbaycana olan misilsiz marağını bariz şəkildə nümayiş etdirdi. Sərgide 37 ölkədən 300-dək şirkətin iştirakı Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sisteminde artan rolunun, etibarlı tərəfdən kimi möhkəmlənən mövqeyinin göstəricisidir. Əlbətə, böyük enerji qaynaqlarına sahib olan bir ölkə kimi bu gün Azərbaycan bütün dünyadan diqqət mərkəzindədir. Ələlxüsus ölkəmizin hazırda Avropanın əsas neft-qaz ixracatçısı rolunda çıxış etməsi ona olan xüsusi diqqətin növbəti təzahürür.

Daha bir önemli fakta diqqət edək: Bakı Enerji Həftəsi enerji sektorunda keçirilən aparıcı beynəlxalq tədbirlərdən biridir. Bu fikirləri tədbir iştirakçılarına ünvanlanan təbrik məktubları da təsdiqləyir. ABŞ Prezidenti Cozef Bayden Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə məktubunda bildirir: "Azərbaycan xüsusilə Avropana qlobal enerji təhlükəsizliyinin mühüm sütunu olaraq qalır. Xəzər qazı getdikcə çoxsaylı ölkələrə ixrac edilir ve bu da Avropa ölkələrinə enerji mənbələrinin şaxələndirilməsinə, kömürdən imtinanın sürətləndirilməsinə yardım edir. Azərbaycan öz enerji tarixində yeni səhifə açarkən temiz enerji və metan tulantılarının azaldılmasına artan diqqət və sadıqlıq mendə məmənnüllük doğurur." Ağ Ev sahibinin məktubundakı bu fikirlər aparıcı dünya liderlerinin Azərbaycanın beynəlxalq enerji bazarındaki mühüm roluna olan münasibətidir.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu siyasi strategiya nəticəsində Azərbaycan istenilen xarici investor üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən ölkəyə çevrilib. Əlbətə, dövlətimizin müəyyən etdiyi müasir inkişaf strategiyasında Qarabağın "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi mühüm yer tutur. Dövlətimizin başçısının da vurğuladığı kimi, "bizim kifayət qədər neftimiz, kifayət qədər qazımız var. Biz növbəti 100 il ərzində bərpaolunan enerji resursları olmadan yaşaya bilərik". Lakin Azərbaycan özünün yolunu müəyyən edib, yaşıllı enerji keçid sahəsində addımlarla və COP29-a ev sahibliyini üzərinə götürməklə bu işə töhfə verməkdə qətiyyətini ortaya qoyub. Həm Bakı enerji həftəsi, həm də bütövlükde mövcud siyasi kursun konseptual baxışı deməyə əsas verir ki, Azərbaycan hazırda yaşıllı enerji keçid prosesinin aktiv fazasındadır və işlər şaxəli, tarazlaşdırılmış şəkildə həyata keçirilir.

Azərbaycanın yaşıllı enerji kursunda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun öz yerini tutma-

Azərbaycan - Avropada qlobal enerji təhlükəsizliyinin mühüm sütunu!

Mətləb Salahov

BAKU ENERGY WEEK

CASPIAN POWER

BAKU ENERGY FORUM

1 - 4 İyun 2022

si, azad edilmiş ərazilərimizin enerji şəbəkəsinin vahid enerji sistemini integrasiyası, ölkəmizin enerji potensialının daha da güclənməsi və enerji tehcizatçısı missiyamızı uğurla davam etdirmək üçün yeni imkanların qazanılması bu reallığın ayrı-ayrı elementləridir.

Enerji resursları ilə zengin olmasına və dünyada enerji resurslarının ixracatçısı kimi tanınmasına baxmayaraq, Azərbaycanda bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə həzər zaman diqqət mərkəzində olub. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən enerji təhlükəsizliyi siyasetinin teməl he-

dəflərindən biri də ölkəmizdə bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadənin gücləndirilməsindən ibarətdir. Beynəlxalq Enerji Agentliyinin (BEA) proqnozuna görə, 2025-ci ildə elektrik enerjisi istehsalının artım gücünün 95 faizi bərpaolunan enerji mənbələrinin payına düşəcək. Artıq dünya ölkələri bərpaolunan alternativ enerji mənbələrinə sürətli keçidi prioritet hesab edir. Hətta növbəti 10 ildə bərpaolunan enerji sektoruna hər il orta hesabla 440 milyard dollar investisiya qoyuluşu nəzərdə tutulur.

Daha bir fakta diqqət edək: Azərbaycan bərpaolunan enerji mənbələri üzrə yüksək po-

tensiala malik olan ölkələrdəndir. Belə ki, ölkəmizin bərpaolunan enerji mənbələrinin texniki potensialı quruda 135 qıqavat, dənizdə 157 qıqavatdır. Bərpaolunan enerji mənbələrinin iqtisadi potensialı 27 qıqavat, o cümlədən, külək enerjisi üzrə 3000 meqavat, güneş enerjisi üzrə 23000 meqavat, bioenerji potensialı 380 meqavat, dağ çaylarının potensialı 520 meqavat həcmində qiymətləndirilir. Ölkəmizdə bərpaolunan enerji potensialından səmərəli istifadə edilməsi məqsədilə atılmış əsas addımlardan biri 2004-cü ildə "Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpaolunan enerji mənbələrində istifadə olunması üzrə Dövlət Programı"nın qəbul edilməsi olub. Dövlət Programının qəbul bərpaolunan enerji mənbələrinin istifadəsində əsaslı dəyişikliklərin həyata keçirilməsinə və ölkəmizin bu sahədəki potensialının dəyərləndirilməsinə geniş imkanlar yaradıb.

Əlbətə, bərpaolunan enerji keçid qısa zamanda baş verə bilməz, bunun üçün uzun illər boyu gərgin iş aparılması, böyük sərmayələr yatırılması tələb olunur. Perspektiv planda Azərbaycan bu prosesin tədricən həyata keçirilməsini hədəfləyir və enerji mənbələrini şaxələndirir. Bir sözlə, Bakı bütün dünya üçün tekə enerji mənbəyi deyil, həm də diqqət mərkəzidir...

"Nar" Alman-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatasının tədbirində rəsmi telekommunikasiya tərəfdası kimi iştirak etdi

"Nar" Alman-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatasının (AHK Azərbaycan) 2 iyun-da keçirilən tədbirində rəsmi telekommunikasiya tərəfdası kimi iştirak edib. Mərasim ölkə daxilində fealiyyət göstəren müxtəlif sektorlardan olan özəl şirkətlərin və dövlət qurumlarının nümayəndələrini bir araya gətirib. Tədbirdə şəbəkəleşme, əməkdaşlıq və yenilikçi ideyaların mübadiləsi üçün əhəmiyyətli platforma imkanları təqdim edilib. Kiçik və orta bizneslərin böyüməsini və səmərəliliyini dəstəkləmək üçün "Nar" xüsusi olaraq hazırlanmış telekommunikasiya həllərini nümayiş etdirib. Bu həllər "Nar"ın biznesləri sərfəli xidmətlərlə təmin etmək öhdəliyinin bir hissəsidir.

Tədbirdə fəxri qonaq qismində çıxış edən "Nar"ın baş icraçı direktoru Gunnar Panke AHK Azərbaycan ilə əməkdaşlıqlı məmənnüllüğünü vurğulayaraq bildirib: "Telekommunikasiya sahəsində müxtəlif ehtiyaclarla uyğun xidmətləri sərfəlliğinə strategiyamıza əsasən formalasdırıq. Xidmet və məhsullarımız müştərilərimizə ünsiyyəti hər zaman daha yaxın edir. Çünkü "Nar" sənə ən yaxındır".

AHK Azərbaycan 2012-ci ildən etibarən Alman iqtisadiyyatının Azərbaycanda rəsmi nümayəndəliyi olaraq şirkətlərə bazar və biznes araşdırılmaları ilə

bağlı məlumat və dəstək verir. 180-dən çox üzv şirkəti ilə AHK Azərbaycan Avropanın Azərbaycanda ki ən güclü iqtisadi assosiasiyasıdır. "Nar"ın AHK Azərbaycan ilə əməkdaşlığının əsas məqsədi ölkənin biznes mühitinin inkişafına dəstək olmaqdır. Hazırda 2,2 milyon abunəçiye yüksək keyfiyyətli rəsabət xidmətləri göstərən "Nar" son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksinə görə ölkədə lider mobil operatordur. Mobil operator müştəriyönümlülük strategiyasına sadiq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

Bakcell-in ölkə miqyaslı rebrending tədbiri Laçında yekunlaşdı

Son həftələrdə yeni brend kimliyini ölkənin 7 şəhərində qeyd edən Bakcell, son rebrending tədbirini Laçında keçirdi. Bununla şirkət Azərbaycana gətirdiyi innovasiyalar və yeni məhsulları ilə, bütün ölkə əhalisinə davamlı sadiqliyini nümayiş etdirir. Tədbir zamanı qonaqlar qabaqcıl texnoloji fəaliyyətlərdə iştirak etmək və hədiyyələr qazanmaq imkanı elde ediblər. Tədbirin diqqət mərkəzində, Bakcell-in yeni dövrünün qəhrəmanı, humanoid robot Ardi olub. Qonaqlar yeniliklərə dolu əyləncə proqramı, VR və sürət oyunlarında iştirak edib, Ardi ilə interaktiv ünsiyət qurubları.

Innovasiyaları ilə yeni dövr başladan Bakcell, bütün Azərbaycan ərazisində, xüsusilə də doğma Qarabağa sərmayələrin yatırılması, ölkənin hər bir bölgəsinə yeniliklər, sürət və qabaqcıl texnologiyaların getirilməsini önde tutur.

Deyirlər, şair olmaq heç də asan deyil. Fərqli yaradılma-lısan. Bir küçədən, bir dalan-dan keçəndə, bir bağa yolun düşən-də sübənən şəhini yarpaqlar üzərin-də görməyi bacarmalısan. Payızın xəzəlinin piçiltisini duymalısan. Qisməti, taleyi ayaqlar altında xışılı nəğməsi oxumaq olan yarpaqlarla danışmalısan. Bir bağın gülünün, çiçəyinin bəzən qonçəsi, bəzən gü-nəşə boylanan tam açmış gözəli, bəzən solub kolların altına tökülen ömrü bitmiş ləçəyi olmalısan...

Şair olmaq asan deyil... Onların ürəyi tam başqa olur. Gözləri tam başqa baxır, beyinləri tam başqa çalışır. Bir söz eşidən-də qulaqlarından birbaşa qəlbərinə axır, oradakı əlekədən keçib ya sözə çevrilib kəğızlar üzərinə səpalənir, ya da ruha çöküb oradaca qalır, saçları ağardır... Onlar bax-dıqlarını həm də görəndirlər. Təbiətin bir gözəlliyyinə, bir qəribəlliyyinə, küçədəki bir gözələ, xiyabandakı bir ağaca, çiçəye, şəhərdəki minlərlə insana hamı baxır, lakin görmək bir ayridır, yanaşmalar, hiss edilənlər və bir də ən əsası duyular tam başqadır...

116 il əvvəl dünyaya gözərini açan, bəhs etdiyim bu duyuların hər biri anadan-gəlmə qanına, canına hopan bir Müşfiq var-dı. Ətrafa qəlinin gözəri ilə baxan, ürəyi Vətəninə, anasına, sevdiyine və ümumilik-də gördüyü hər nələrəsə qəribə bir məhəbbətlə dolu Müşfiq... Bu dünyadan cəmi 29 il, 8 ay qoparıb ona baxmayı bacaran, sevgisi yarımcıq, ömrü yarımcıq Müşfiq... Heç Dil-bərindən doymayan, sevgilisine illərini vere bilməyen Müşfiq... Dünyanın ən gözəl ətri-ni-övləd ətrini ciyərlərinə çekib gözlerini yumaraq nəfəsini buraxdıqı an qədər onun sahibi olan, gözərini açdıqı an əllərindən axıb gedən bala həsrətli Müşfiq...

Ömrün 5 iyunu...

İl dolana, iyun gəle... Nəcə anmayasan bu şairi ki, iyunlu günlər qısa ömrünün ta-rıxçəsində xronika təşkil edir. İyun gəle, ne-cə anmayasan Mikayıl Müşfiqi ki, 116 il əvvəlki iyunun 5-de dünyaya göz açmışdı. Cə-mi bir qərinəyə yaxın ömrünün silinməz iz-lərini bu xalqın ədəbiyyat tarixinə möhürülmüşdi. Ən gözəl təbiət, sevgi nəğmələrini bize qoyub getmişdi. O nəğmələr ki, o gün bu gün milyonlarla gəncin sevgi nəğmələri-di. Məktublarda, ismariclarda sevgi mesaj-larıdı. Yəni sevənin sevdiyine sevgisini o şeirlərdən gözəl anladanı varmı? Çünkü o şeirlər bütün gənclərin sevdiyi yaşda yazılmışdı. Çılğınlıqla, sevginin gözərini yumub, qəlinin gözərini açmaqla, yalnız bu gözərin gördüyü, hiss etdiyi duyularla yazılmışdı:

Göy üzünə bircə bax, hər ulduz bir sari gül,

Yarı qonçə, yarı gül.

Səni gördüm, xəyalım o qədər yüksəldi ki, Mənə öyle geldi ki,

Bizə bu nazlı aləm görünərdi qaranlıq,

Gözel çarpışmasayıdıq, gözəl yaşama-sayıdıq.

Axi sevdiyi insanın hər ani xoş gəlir in-sana. Düşünürsen ki, o gülüş, o yeriş, o ciz-gilər ondan başqa heç kimdə belə gözəl de-yildir. Elə Müşfiq də belə düşünüb, belə ya-zırdı:

Sənin gülüşlərin bir ruzgar kimi

Əsərkən arzumun gülü açılır.

Gülse dodaqların ulduzlar kimi

Ruhuma bir sərin işq saçılır.

Sevgi oxşayır sevənin ruhunu, alır onu özündən, yerdəni, göydəni olduğunu hiss etmir. Bəzən araya inciklik düşər, sevəne bu an rüzgar kimi gələr, bəzən ayrıraq düşər, sevəne bu qar kimi gələr, lakin bütün bunların tövqündə dərəni bir hiss var, adı sevməkdir. Uzaqları yaxın, inciklikləri şirin edən, her hali ilə sevgini dərinləşdirən, qəl-bi dindirən sevgi. Müşfiqin sevgisi:

Sevgi vardır ki, dodaqlarda açar gülləri-ni,

Sevgi vardır ki, bir az qar kimi, rüzgar kimidir.

Ömrün iyunlu günləri...

Mikayıl Müşfiq

(1908 - 1938)

Sevgi vardır oxudur qəlbə bülbüllərini, Böylə bir sevgi mənim ruhumu oxşar ki-midir.

Günlərin bir günü sevdaya düşəndə ne-cə Müşfiqi anmayasan?

Mən ki, bilməz idim nədir məhəbbət.

Bu sırrı sən mənə anlatmadınmı?

Dünyaya sığmayan şair könlümü

Köksündən çıxarıb oynatmadınmı?

Və milyonlarla gəncin verdiyi qərar da

elə şairin verdiyi qərar kimi olur:

Mehriban sevgilim qarşısında durdu,

Yenə şairliyim başıma vurdur,

Məndən məcnun könül maraqla sordu:

-Bu saçılıydan necə el çəkim?

İyun gəle, necə anmayasan şairi ki, açıq

pencərələrdən bayırə səzülən tarin nəğmə-

sidir o. Bir tarin susmamasıyla bir xalqın

susmamasına, hüriyyətinə çağırış səsidi:

Oxu, tar!..

Utanma, oxu, tar!

Mədənli Bakımın, Pambıqlı Gəncəmin, İpəkli Şəkinin

Acısı, şərbəti,

Alovlu sənəti!

İyun gəle, bağ vaxtı ola, necə anmaya-

san şairi ki:

Yenə o bağ olaydı, yenə yiğışaraq siz,

O bağa köçəydimiz.

Biz də muradımızca fəlekədən kam alay-

dıq,

Size qonşu olaydıq.

Yenə o bağ olaydı, səni tez-tez görəy-

dim.

Qələmə söz verəydim.

Hər gün bir yeni nəğmə, hər gün bir ye-

ni ilham,

Yazaydım səhər-axşam.

Arzuya bax, sevgilim, tellərindən incə-

mi?

Söylə, ürəyincəmi?-, deyirdi, hissələrini,

duygularını misralara köçürmekle yaşayırı.

Ömrün 4 iyunu

Müşfiq haqqında çox əsərlər, monoqra-fiyalar, məqalələr yazılıb. Həyatı, fəaliyyəti ayrı-ayrılıqla təhlil olunub. Araşdırımlar aparılıb, ailesi, həyat yoldaşı, dostları, düş-mənləri üzə çıxarılib və bunların hər biri barədə də defələrlə oxumuşuq. Ona görə də bu yazını şairdən 85 illik ayrıraq kəsiyində onun həyatındakı iyunlar üzərində qurmağa çalışdım. Çünkü şairlə bağlı diqqətimi çəkən ən çox bu iyunlar oldu. Bir anlığa bir alın ya-zısı qarşısında düşüncələrə daldım. Bir in-sanın dünyaya gelişи də, paxılığın qurbanı olması da, dünyaya gözərini yummamasına gedən yol -hamisi eyni ayamı yazılıblış..

ARAYIŞ. NKVD-nin 27 may 1937-ci ilde təhlükəsizlik kapitanı Çinmanın tərtib etdiyi arayışda qeyd olunmuşdu: "Mikayıl Müşfiq hal-hazırda "Müsavat" gənclər təşkilatı ilə əlaqə saxlayıb, partiya və hökumətin ünvanına böhtanlar deməkdən çəkinmər". Bundan əlavə arayışda Müşfiqin "Azərbaycanın öz azadlığı yoxdur, o, Rusyanın koloniyasında yaşayır" kimi qızışdırıcı sözərili ilə xalqın arasında narazılıq yaratmaq isteyi iddia olunurdu. Həbs olunmuş müttəhimlərin "könlüllü" suretdə yazdıgı izahatlar da nəzə-rə alınmış və müstəntiq tərefində hazırlanın həmin arayışa əsasən Mikayıl Müşfiqin adına iyunun 3-de 508 nömrəli order yazılmış, cüümə günü, iyun ayının 4-de isə evində həbs edilmişdi.

Hüseyin Cavid, Əhməd Cavadla eyni fi-kirli, eyni ruhlu gənc şair, bəli, Azərbaycanın hüriyyəti, azadlığı üçün mübarizə apa-ranlardan idi. Üsyankar şair "Azərbaycanın öz azadlığı yoxdur, o, Rusyanın koloniyasında yaşayır" sözərini demişdi. Stalin, Lenini, sovet quruluşunu məhd edən əsər-lər də yazımişdi. Lakin bu əsərlər sadəcə gözən pərdə asıb arxasında xalqının istek-lərini həyata keçirmək üçün Müşfiqin həmin quruluşa nifrətinin məhsulları idi. Bütün bunlar isə kənardan açıqça görünürdü. Və şairin ətrafindakı paxılların satqılığı onun gənc ömrünün baharını qışa çevirməkdəydi. Özünün də dediyi kimi:

Mən gəncəm bilirem istiqbalım var,

Hələ bədr olmamış bir hilalıım var.

Yelkənim açılır, qara yel esmə,

Mənim bu dəryada bir sandalıım var!

Bir külək əsirdi şaire səri. Qorxulu bir külək. Qoparıb onu elindən, Dilberindən, qələmindən, dostundan aparmaq isteyirdi. Apardı da. Şairin "Küləklər" i kimi:

Bəziniz qorxulu, bəziniz qorxusuz,

Bəziniz duyğulu, bəziniz duyğusuz,

Bəziniz uyqulu, bəziniz uyqusuz,

Küləklər, küləklər, ey sərin küləklər,

Sizdə var qoxusu hər yerin, küləklər!

Yeni bir 5 iyun-şairin son doğum günü

1937-ci il iyunun 5-de şairin 29-cu do-ğum gündən ilk istintaq keçirilir. Bu, şairin son doğum günü olur. Günahsızlar kürsüsündə müttəhim kimi doğum gününü qarşı-layan şairin. Və 5 iyun istintaqı özündən sonrakı bir neçə istintaqla şairi 30 yaşa çatdırırmayacaq bir nöqtəni qoyacaqdı. Müşfiqin nakam ömrünün nöqtəsini. Bu nöqtə repressiyaın yüzlərle qurbanı üçün qoysa da, həm də ədalətsizliyə xitam nöqtəsi idi. Odur ki, bu dünyadan Müşfiq kimi ədalətli insanları hər zaman özünün də yazdığını kimi gözel xatırlanacaqlar:

Məni gözel xatırla,

Bunları son misralar

Ferz et ki, bir külək idim, əsib keçdim həyatından

Ya da bir yağmur, sel oldum çöllerde

Sonra torpaq çəkdi suyu canına

Yox olub getdim, bəlkə röya idim sən-in-cün

Oyandın və mən bitdim.

Lakin bir müşfiqsevər kimi ondan söz düşəndə də, iyun ayı gələndə də şairi ən dəruni hissələrlə xatırasam da, bir də onu öz-özüme piçildiyərəm ki, isti iyun günləri bir insanın həyatının bu qədərmi şaxtasına, soyuğuna çevrilə biləmiş..

Mətanət Məmmədova

Erməni kilsəsinin mənşəyi və əhəmiyyəti: Üşyanın arxasında kim var?

Erməni Apostol Kilsəsi və ya erməni Pravoslav Kilsəsi dünya ermənilərinin eksəriyyətinin üzv olduğu milli xristian kilsələrindən biridir. Ermənilərə xristianlığı ilk təqdim edənlər hesab edilən Taday və Varfolomeyə əsaslanan "apostol" kilsəsi kimi təriqət olaraq da qəbul edilə bilər. Beleliklə ermənilər xristianlığı qəbul edən xalqlardan biri kimi bu dini öz kimliyinin mühüm hissəsinə çevirib. Kilsə erməni xalqının kimliyini gücləndirmiş, cəmiyyətin müxtəlif sahələrinə təsir göstərmişdir. Bununla belə, kilsənin gücü təkcə tarixi mirasla məhdudlaşmayıb, eyni zamanda idarəetmə strukturunda da effektiv olub.

Erməni kilsəsi pravoslav xristian ailəsinə mənsubdur və Roma Katolik Kilsəsi kimi Papa hakimiyyətinə tabe deyil. Kilsə öz patriarxi katolikos tərəfindən idarə olunur. Belə ki, kilsənin ali dini lideri kimi katolikos erməni xalqı üzərində böyük nüfuzu malikdir. Buna görə də güclü mərkəzləşdirilmişdir kilsə idarəsi cəmiyyətdə həlledici rol oynayır. Nəticədə Ermənistanda kilsənin dünyəvi olmadığı da diqqət çekir. Kilsə təkcə dini deyil, həm də ictimai və siyasi bir qurum kimi fəaliyyət göstərir. Bu, kilsənin dövlət işlərinə və ictimai həyata integrasiya olunduğunu göstərir. Odur ki, erməni kilsəsinin təsir dairəsi sadəcə dini qurum olmaqdan kənara çıxır.

Günümüzdə isə qərbmeyilli Paşinyan administrasiyası ile erməni kilsəsi arasında ara-sıra qərəzər və qarşılurmaqlar yaranır. Respublika bayramı zamanı Sərdarabad abidəsinə daxil olmaq istəyən ermənilərin dini lideri II Katolikos Qaregin və onu müşayiət edən nümayəndə heyətinin qarşısı polis qüvvələri tərəfindən alınmağa çalışılıb. Din xadimləri ile polis qüvvələri arasında qışamüddətli gərginlikdən sonra polis nümayəndə heyətinin keçməsinə icazə verib. Erməni

Apostol Kilsəsi gərginliyə görə polisi və hökuməti təqdim edərək, Paşinyansı kilsəni günahlandırdı.

Hadisədən dərhal sonra Baş nazirlik Aparatının rəhbər müavini Taron Çaxoyan sosial media hesabındaki paylaşımında "Dövlət əleyhine siyasetlə məşğul ola din xadimlərinin, kilsəni siyasi platformaya çevirən ve dini ibadəti siyasetlə əvəz edənlərin heç kimdən üstünlüyü yoxdur, dövlət əleyhine apardıqları siyasetin cəzasını çəkəcəklər" deyib. Mövzu ilə bağlı açıqlamasında Baş nazir Paşinyan 2018-ci ildə Ermənistanda hökuməti əle keçirərək "dini-feodal ənənəsini davam etdiridiklərini" qeyd edərək, "İndi bunlar başımıza gəlir, çünki biz öz içimizdə bu fikri aşırıq. Dini-feodal sistemə üşyan edərək sizin buna haqqınız yoxdur, bu düşüncə qəliblərini biz yaratmışaq və siz bu qəliblər daxilində düşünməlisiniz. Bunun xaricində düşünsən, sənə "Sən xainsən" deyirlər" deyib.

Keçən ay baş tutan mətbuat konfransında isə Paşinyan kilsənin rəhbəri II Qareginin yalan danışmaqdə ve saxtakarlıqla ittiham edərək əlavə və edib "Aydır ki, bu prosesin lideri bütün ermənilərin katolikosu, bundan en çok faydalananaq adam isə Robert Köçəryandır". Beləliklə onların istefasını teleb edən və kilsənin hökumət işlərindən uzaq durmasını isteyən Paşinyan eyni zamanda kilsənin arxasında duran gücləri də bəyan edib. Bundan əlavə, qeyd etmek lazımdır ki, kilsənin üşyanının arxasında duran təşkilatın Rusiya keşfiyyatı olduğu ilə bağlı iddiyalar var. Kremlə bağlı olan Köçəryan-Sarkisyan cütüyünün başçılıq etdiyi Qarabağ klanının da Rusiya keşfiyyatının nəzarəti altında olduğu faktını da əlavə etmək olar. Bu mövqedən Ermənistani Qərbin təsirindən uzaqlaşdırmaq isteyən Rusyanın məqsədini aşkar etmek olar.

Zərdüşt Quluzadə

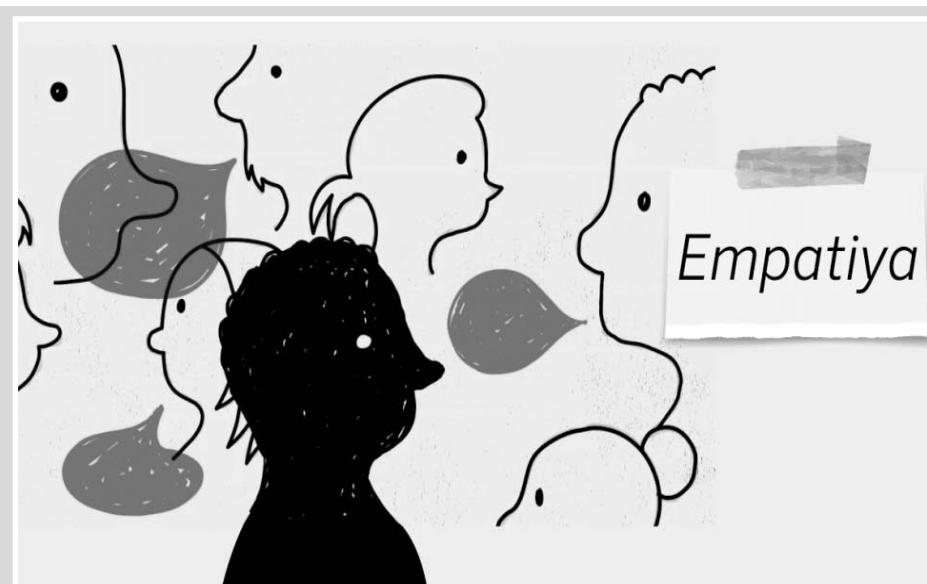
Empatiya, insanın özünü qarşı-dakı insanın yerinə qoyaqən onun hiss və düşüncələrini düzgün başa düşməsidir. İnsan münasibətləri empatiya vasitəsilə inkişaf edir. İnsanlar arasında münaqişə, empatiya hissi inkişaf etdikcə azalır və yox olur. Empatiya, cəmiyyətdə, ailədə, işdə, məktəbdə, yolda, ictimai nəqliyyatda - hər yerdə ehtiyac duyulan davranış hissidir. Dövrümüzdə hər nə qədər az rastlaşa da, empatiya həyatımızı asanlaşdırıran ən önemli xüsusiyyətlərdən biridir.

Gündəlik həyatda, evdə, işdə, məktəbdə və münasibətlərimizde bir çox stress faktorları ilə qarşılaşır, müəyyən seviyələrde münaqişələr, narahatlıqlar, başqaları ilə mübahisə və qarşılurma yaşayırıq. Bu münaqişələrin baş verəsi təbiidir, çünki eksəriyyətimiz ipi çəkilməş bomba misalı həyat yaşayırıq. Buna görə də qarşılaşdığımız, səbəbi olduğumuz və ya təsadüfi münaqişələri həll etmək üçün üstünlük verdiyimiz bəzi şüurlu və ya şuursuz əsərlər bize problem yarada bilər. Yaranan problemi kimimiz ünsiyyət yolu ilə, kimimiz də qol gücünə həll etməye çalışır.

Özümüzü ifadə edə bilmək, duyğularımızı, düşüncələrimizi bölüşmək ünsiyyətin təməl qaydasıdır. Ünsiyyət qurmadiqca, sosiallaşmadıqca bu hissler içimizdə yığılıb qalır. Zigmund Freyd deyirdi ki, ifadə edilməmiş duyğular heç vaxt ölmür, onlar sadəcə diri-dirisi basdırılır və sonra dəhşətli şəkildə təzahür edir. İnsan yaşadığı, işində dəfn etdiyi gizli qəzəbi təsadüfi hadisələr zamanı qarşı tərəfə yönəldir.

Aparılan bütün elmi araşdırmalar psixi problemləi insanların empatiya hissini olmalıdırını deyir. Yəni dəhşətli qətəllər töredən qatiller, canilər, təcavüzçülər bu hissənə məhrumurlar. Buna görə kimse soyuqqanlıqla ölüdürü, doğraya bilirlər. Çünkü həmin an başqalarının nə hiss etdiyini heç bilmirlər.

Cəmiyyətdəki münasibətlər də belədir. Xüsusilə, sosiallaşma virtual platformaya keçəndən insanlarda aqressivlik pik həddədir. Nə qohumluq əlaqələri qalib, nə qonşuluq, nə yoldaşlıq. Siz son illər bir yere toplaşan

İtirdiyimiz xüsusiyyətlər: empatiya

qohumlar müşahidə etmisiniz? Ya evində bishəndən qonşusuna pay aparan? Bunlar sosiallaşmanın temel qaydalarıdır, əvveller normal olan, indi anomallı kimi qələmə verilən. Ünsiyyət qurmayan insanların bu tələbatı ödənmədiyi üçün aqressiyası içinde yığılır, bir gün yolda, işdə, ailədə kiməsə yönəlir. Ya öldürür, ya döyür. Yəni, nəticəsi bütün hallarda təhlükəlidir.

İnsanlar sosial problemlərini həll edə bilmədikləri üçün də aqressiya ilə yüklenirlər. Təsəvvür edin, ailəsinin ehtiyacını ala bilməyən hər hansı bir şəxs var və biz ondan empatiya gözləyirik. O isə başqalarından gözləyir bunu. Yəni, qarşılıqlı təmənna var, amma təminat yoxdur. Zehni, fikri ailə qayğıları, maddi problemlər, dolanışq dərdi ilə yüklen-

miş bir adam aqressiya ilə yüklenir, problemləri onu partlayacaq bomba halına getirib çıxarıb. Dolayısı ilə yolda, dükən-mağazada, işdə qarşılaşdığı hər hansı bir neqativ vəziyyətdə bu aqressiyasını boşaldır.

Empatiya duyusunun olmamasının arxasında narsisizm, ego hissi var. Narsist insanlar empatiya qura bilmirlər və başqalarının düşüncəsi onlar üçün əhəmiyyətli deyil. Bu insanlarda hökmranlıq, hakimiyət hissi inkişaf edir. Dünyadakı bütün münaqişələrin arxasında da bu hissin yoxsulluğu dayanır. İnsanlara empatiya hissi aşılansa, bu hissə tərbiyə edilsələr dünyadakı problemlərin böyük faizini münaqişəsiz, qol gücü lazımdan həll edərlər.

Empatiya hissi insana verilmiş ən gərəkli

hissidir, insan o zaman müdrikləşir ki, qarşısındakı insanın yerinə özünü qoya bilir. İndi insanlar bu hissi özlərindən uzaqlaşdırırlar. Hami kinini, nifretini qusmağa bəhanə axtarır. Xüsusilə, pandemiyadan sonra vəziyyət çox gərgin oldu. İşsiz, təminatsız, sosial çevrəsiz qalan insan bütün pandemiya dövründə aqressiyasını içinde böyüdü, bu aqressiyani əvvəl ailədəkili, küçəyə çıxmə qadağası ləğv edildikdən sonra ictimai yerlərdə başqalarına, iş yerləri açıldıqdan sonra isə iş yoldaşlarına yönəltdi.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, pandemiya dövründə və ondan sonrakı illərdə boşanmaların sayının artmasında empatiya hissini yoxluğu və ya yetəri qədər olmaması da rol oynadı. Həmin dövrde bir çoxumuzun yaşadığı sosial-psixoloji və maddi problemlər fonunda baş verən boşanmalarda tərəflər bir-birini başa düşmədən, empatiya göstərmədən ailə bütövliyünü pozdu. Aile başçısı işini itirdi, ailənin maddi təminatı zəiflədi deyə ailələrdə problemlər yarandı, aylarla evdə oturmağa məcbur olan tərəflər bir-birini yaxından tanımağa, kəş etməyə başladılar və əslində, qaralıqda qalmış bəzi problemləri gün üzünə çıxardılar. Güzəştə getmədikləri, bir-birini anlamadıqları üçün münasibətlərinə son verdilər.

Məsələnin bir başqa tərəfi de urbanizasiya təsirləridir. Cəmiyyətlərin inkişafında şəhərlərin əhəmiyyəti artdıqca, şəhər əhalisinin coxalması, şəhər həyat tərzinin yayılması özü ilə bərabər həyatımıza çox yenilik getirdi. Ümumiyyətlə, urbanizasiya həyatımızda çox dəyişiklik etdi. Böyük şəhərlərdə kiçik insanlar daha da kiçildi. Dəyərlərimiz dəyişdi, adətlərimiz fərqli don geyindi, insanlar empatiya hissini tanımadan qəddarlaşdırılar.

Kiçik qəsəbələrdə, kəndlərdə hələ də yaşayan, yaşadılan isti münasibətlər böyük şəhərlərdə qeyb oldu. Küçədə hələ pisləşənə yaxınlaşış kömək edən olmadı, ayaqüstü gedən qoca sərnişinə yer verən tapılmadı, qonşusunun açıldıqdan ağlayan uşaqlarının səsi nə qulağını tixayıb öz evində naz-nemətə dolu süfrə açmağa utanmadı. Bütün bunların fonunda ətrafımızdan empatiya gözləmək ümidişim nə qədər cılız görünür, deyilmə?

Lale Mehrali

Zaman vardi ki, uşağın dünyaya gelməsinə Allah hökm verirdi. Yeni ana hamiləliyinin doquzuncu ayının sonlarına doğru övladının hansı gün, hansı saatda dünyaya gelişindən xəbərsiz onun yolunu səbirsizliklə gözləyirdi. Bu, gecənin yarısında da ola bilərdi, səherin sübhündə də, gündüzün ortasında da...

Dünyaya uşaq gəldi. Allahın hökmü, yaxşı ile. Ona alın yazısı verilir. Doğum günündən hansı günə təsadüf etməsi ilə onun bürçü müəyyənləşir ki, bu bürç insanın həyatının böyük əhəmiyyətə malik olur.

Aid olduğumuz bürç xarakterimizle birləşir. Aid olduğumuz bürçlər gələcəyimiz birləşir. Hətta kiminlə ailə qurub onu ömür-gün yoldaşına çevire biləcəyimiz, bu evliliyin bizim üçün uğurlu və yaxud uğursuz olması da birbaşa bürclərimizle bağlıdır. Çünkü bütün bunlar alın yazısı deyilən məqamda birləşir və Allah-təaləadan hər birimizə ərməğən edilir. Bu, o qədər böyük mənəya malikdir ki... Yəni, həyatımızın, xoşbəxtliyimizin, övladlarımızın gələcəyinin bir parçasıdır, deye bilerik. Lakin bütün insanlar belə düşünürmü? Onlar Allahın alın yazısı ilə barışır mı?

Taleni özləri yazanlar...

Artıq biz bütün sahələrdə Allahın hökmünü pozduğumuz kimi, insanın dünyaya gəlməsi məsələsində de Allahın hökmünü pozmaqdır. Belə ki, artıq illerdər ki, analar övladlarının dünyaya gelməsi günündən xəbərsizdir. O mənada ki, artıq həmin günü onların özləri müəyyən edirlər. Məsələn, bu ayın 15-i həyat yoldaşımın və yaxud oğlumun ad günüdür, bu uşaq da həmin vaxt doğulsa, yaxşı olar. Filan gün anamın doğum günüdür, elə uşağın doğuşunu da həmin gəne salsaq, gör necə gözəl olar. Bu kimi onrlarla nümunələr göstərmək olar ki, artıq uşağın dünyaya gələmə tarixini valideynlər özləri təyin edirlər.

Bunun da başlıca səbəbi indi artıq qadınların "müsəirləşməsi", təbii yolla deyil, sünə yolla doğusa, yeni keyseriyə eməliyyatına verdikləri üstünlükə bağlıdır. Əvvəllər keyseriyə eməliyyatı o qadınlarda aparılırdı ki, onlarda doğuş anında hansısa bir problemin olduğu müəyyən edildi və həkim qərar verirdi ki, bu qadın uşağı dünyaya gətirməkə öz həyatını itirə bilər. Belə olanda onun üçün keyseriyə üsulu seçilirdi. Bu da çox təsadüfi xarakter daşıyırı.

Lakin müasir cəmiyyətimizdə artıq təbii doğuşlar təsadüfi hallarda olur. İndi hər bir qadın demək olar ki, keysəriyyəyə üstünlük verir. Bu əsula üstünlük isə hem də uşağın Allah-təalanın yazdığı, bəxş etdiyi günə qarşı çıxmak kimi qəbul edilməlidir. Çünkü, artıq burada doğuş gününü qadın özü, həkimi və ailəsi müəyyən edir. Allah bu uşağın dünyaya gəlmə əmrini ayın 5-nə vermişdir, uşaq dünyaya gəlir 10 gün əvvəl. Beləliklə, onun taleyinə yazılın bürç də qarşıq düşür.

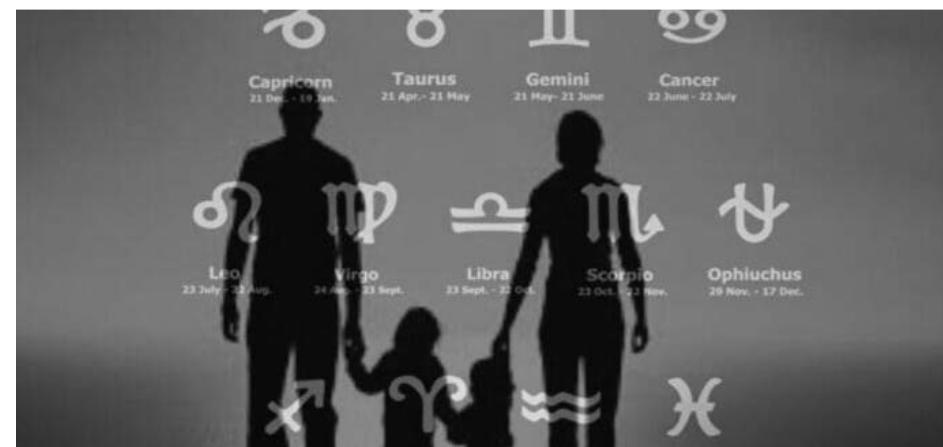
Öz bürçündən məhrum uşaqlar...

Bəli, beləliklə, uşaq öz bürçündən ya əvəlki, ya da sonrakı bürç məxsus olur. Övladımız böyüdükcə, onda elə xarakterlərə, keyfiyyətlərə qarşılaşırıq ki, bunu heç cür ayırd edə bilmirik ki, bu, ne üçün belə olub. Məsələn, övladımız çox dəcəldir, ipə-sapa yatırıv və yaxud onda qeyri-adı bir xasiyyət var. Belə olanda biz onun bürçünə baxırıq. Baxırıq ki, görək bu uşaqdakı xasiyyət barəde onun məxsus olduğu bürç nə deyir. Oxuyuq, bürçündə övladımıza aid heç bir şey görmürük. Belə olanda hələ bir bürclərə də inanmamağa başlayırıq ki, eşi, bu bürclər də doğrunu söyləmir. Lakin bircə dəfə düşünmürük ki, axıb özümüz övladımızın bürçünün yerini dəyişik salmışq. Bu bürçü biz ona vermisiq. Allahın qismət etdiyi gündə doğulsaydı, təbii ki, o öz bürçündə olacaqdı və biz bu qədər problemlə qarışlaşmayacaqdıq.

Uşaqlarda bəzi psixoloji hallar da yaşanır ki, bunun aradan qaldırılmasında təbii ki, məxsus olduğu bürçün göstəricilərindən istifadə etməklə müalicə aparmaq olur. Biz key-

Bürçündən

məhrum uşaqlar...

səriyyə eməliyyatı ilə övladımızın dünyaya gəlmə tarixini dəyişməkə onun bürçünü də deyisir və bütün hallarda əngəller yaradırıq. Beləliklə...

Bürçüməzə uyğun olmayan xarakterimiz

Sonra uşaqlar böyüyür. Hər kəs kimi onlar da zamanında bürcləri ilə tanış olmaq istəyirler. Hətta ona da maraq edirlər ki, görək nikahda hansı bürclər bizim üçün uğurlu hesab olunur. Oxuyur, məlumatlanırlar. Lakin bu məlumatlar onlar üçün doğru hesab edilir mi? Əlbətə, yox.

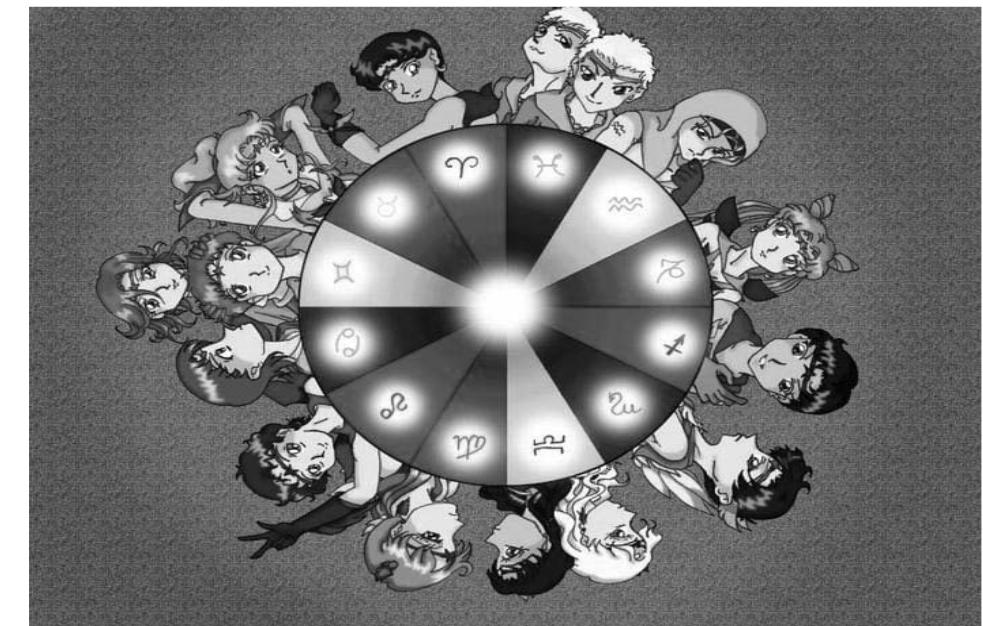
Məsələn, Allah övladımızı "Xərcəng" bürçünü məsləhət bilib, ona bu bürçün xasiyyətini, uğurunu, uğursuzluğunu, nə bilim, xeyri verib. Öz bürçünə müvafiq insanlarla dost olmayı, öz bürçünə uğur getirəcək bürclərdən olan qadınla, kişi ilə ailə qurmayı uyğun bilib. Bəzim analarımız ne edir? Bizi "Əkizlər" də dünyaya getirir. Bizi də olurq "Əkizlər" bürçündən.

Və yaxud "Qız" bürçünə məxsus olduğumuz halda "Şir" bürçünə aid zamanda dünyaya gelirik. Əslində "Qız" bürçü ilə "Şir" bürçü arasında o qədər böyük fərq var ki, elə bu fərqlər də gələcək həyatımızı tamamilə bir-birinə qarışdırır. Nə ata-ana, nə baba-nənə, nə biz özümüz özümüzdən baş aça bilmirik ki, biz nə üçün şir kimi hökmranlıq etmək xarakterində deyilik. Hələ üstəlik valideynlər bizi qınamağa da başlayırlar ki, sən nə qədər bacarıqsızsan: nə üçün heç olmasa bürçünə çəkməmisən? Axi sən "Şir" bürçündənsən. Həmişə güclü, əzəmətli, hökmran, diktator olmalıdır. Düşünmürük ki, axıb bu uşaq "Şir" bürçündən deyil, "Qız" bürçündəndir. O, diqqətlidir, çalışqandır, istək və arzusunun realaşması üçün əlinənən gələni edəndir və bir o qədər də məsuliyyətdir. Lakin hökmranlığı sevmir, diktator olmaq istəmir. Bu, onun xarakterinə yaddır.

Zaman gelir, sevib sevilirik. Sevdiyimizin bürçü ilə maraqlanırıq. Oxuyub məlumat alırıq ki, onun bürçü ilə bizim bürçümüzün nikahda uğuru var? Amma əslində belə deyil axı. Çünkü bizim bürçümüzün yerini dəyişdirib valideynlərimiz. Ailə qururq. Baxırıq ki, yox, xasiyyətlərimiz uyğun gəlmir. Əsla bir yerde yaşamağımız mümkün olmur. Belə olanda bürclərə inamsızlığımız yaranır. Hansı ki, bürclər bizim həyatımızın astronomik tərifidir və onu da Allah bizim üçün uyğunlaşdırır.

Nəinki bürclər, ay, gün, saat, an belə bir taledir

Valideynlərimiz bilsələr ki, bizim dünyaya gelişimizi müəyyənləşdirən Allah onu necə

incə detallarla düşünüb-dاشınib həll edib, əsala bu cür hərəketlərə yol verməzlər. Nəinki bürç, bizim hansı ayda, gündə, saatda, hətta anda belə dünyaya gəlməyimizin özünəməxsus tərəfləri, taleyimizdə böyük rol oynayan məqamları var.

Nə üçün bir iş görəndə deyirlər ki, kaş ki, işimizin üstünə filankəs gələrdi, ayağı çox uğurludur. Nə üçün qonşu səhər-səher evden çıxbı bir işin dalınca gedəndə darvazadan boylanır ki, görünən yan qonşu küçədə deyil. Bilir ki, qarşısına o çıxsa, işi alınmayacaq. Nə üçün biz xeyirli bir iş üçün gedəndə evdəki bəşaltı ailə üzvündən məhz birinə deyirik ki, gəl, bu işi sən başla? Çünkü bu insanların günün hansı saatında dünyaya gəlməsi ilə bağlı uğurlu-uğursuz olmaları da müəyyən edilir. Səbh çağrı, günorta ve axşamçağı doğulan insanlar arasında günün vaxtlarına görə də fərqlər var ki, bu fərqlə həyatımızı başa vururq.

Lakin müasir dövrümüzdə günləri də, saatları da, hətta ayları da dəyişdiririk. Bu adamın, necə deyərlər, ayağı sayalı olduğu halda, axşamçağı doğulub deyə onu o cür tanımlar. Və yaxud da əksine. Bəli, beləliklə də səhv addimizlə, doğum günlərinin üst-üstə, yan-yana, yaxın, əlamətdar günlərə qoşa düşməsi naminə taleyimizdə, həyat tərzimizdə də dəyişikliklər edirik. Belə olan halda isə...

Allaha ehtiyac duymayanlar...

Bəli, belə olan halda ağıla gələn yalnız o olur ki, bəzi insanlar Allaha ehtiyac duymur. Yəni özləri özləri üçün lazımlı olanı müəyyən edirlər. Hansı ki, onların her birini bize bəxş edən yaradıcı bir qüvvə var. Əgər o Yaradan olmasa, əslində heç nəyimiz olmaz. Düşünürəm ki, oturub qarşımıza papağımızı qoyub fi-

kirleşməyin vaxtı çoxdan çatmışdır. Lakin biz fikirləşməkdə də, düşünməkdə də hər zaman olduğu kimi gec qalırıq.

Övladlarımız, onların gələcək taleyi naməne oturub fikirləşməliyik. Fikirləşdikcə də özümüzə sual verməliyik ki, əger bütün bunnara biz qərar verməliyiksə, Allah nə üçündür bəs?

Nə üçün, nəyə görə övladımızın dünyaya gelişinin real vaxtını gözləmərik? Nə üçün gözləməmeliyik? Burada tələsk nə var ki? Axi nə üçün övladımızla həyat yoldaşımızın doğum günü eyni vaxtda olmalıdır. Nə üçün qızımızla nənəsinin ad günü eyni gündə qeyd olunmalıdır. Nə üçün oğlumuz böyük qardaşı ilə bir günün sevincini paylaşmalıdır... "Filan tarixdə hansısa bir qohumun toyu olacaq və mən o toyda hökmən iştirak etməliyəm", deyə ne üçün övladımızın doğum gününü qabağa çəkməliyik, bürçünə dəyişməliyik? Allahın ona bəxş etdiyi cümə gününü çərşənbə ilə, Allahın ona bəxş etdiyi səbh çağını axşamçağı ilə, Allahın ona bəxş etdiyi saatı başqa saatla əvəzlesdirməliyik? Nə üçün? Məgər biz tale yazanıq?

Taleni Allah yazır. Ulu Yaradanın bir anı belə min bir məna ilə, dəyərlə, qismətlə əlaqəlidir. Allahın bəxş etdiyi doğum günü bizim Yaradımızla bağlıdır. Allah bu bağlı bi-

zi idarə edir. Bızsə o bağı qoparıraq. Övladımızı gələcək çətinliklərə üz-üzə qoyurraq. Elə bir çətinlik yaradıq ki, nə o özünü tanıır, nə də biz dünyaya gətirdiyimizi. Qalırıq müəmməli nüanslar qarşısında. Sual dolu bir həyat qarşısında...

Bəsdir, deməyin vaxtıdır. Biz həyatımızın bütün tərəflərinə müasirlik getirdik. Kapılarını Avropanın üzünə açdıq, dedik ki, gəl, xoş gelmişən, keç yuxarı başa. O da keçdi oturdu yuxarıda. Nəyi istədi, verdik ona. Geyimizdən tutmuş yeməyimizdək, hərəkətlərimizdən tutmuş davranışlarımızadək. Ta bu qədər yetər axı. İndi də doğum tarixlərimizi bəda verməliyik? Belə olmaz axı.

Analar Avropa qadınlarının yolu ilə gedib təbii doğusa deyil, keysəriyyəyə üstünlük vərəcə deyə, övladlar nə üçün bürçünü, ayını, gününü, saatını itirməlidir? Etməyin bunu, analar, böyükər. Övladlarınızı məxsus olduqlarından məhrum etmeyin.

Son söz

Dünyaya insan gəlir. Hər gün... Yüzlərlə, minlərlə. Hər birinin də doğulmadan əvvəl taleyi doğular, özü ilə bərabər, alnında yazısını da getirir. Və elə o andan, o saatdan başlayaraq alın yazısı ilə həyatına davam edir.

Biz dünyaya kişimi, qadını, gələcəyik, buna qərarı Allah verir. Biz dünyaya hansı ayın hansı günündə gələcəyik, buna da qərarı Allah verir. Bəs biz hansı bürçə, hansı ilə aid olacaq, bəli, buna da qərarı Allah verir. Allahın qərarı ilə, yəni bizim hansı aya, hansı güne, hansı bürçə aid olmağımızla da xarakterimiz formalşır, taleyimiz həmin bürçə, ilə, aya, güne uyğunlaşdırılmış şəkilde yazılır. Belə isə, gəlin, nəsibimiz olana üstünlük vərək.

Mətanət Məmmədova

Taleyinə yenidən müstəqillik qazanmaq yazılın Azərbaycan qısa vaxtdan sonra onun itirilməsi tehlükəsi le üzləşdi. Ölkədə xaos, hakimiyət böhranı, anarxiya kuliminasiya həddinə çatdı. Liderlik xüsusiyyətlərinə malik olmayan, gələcəyi görə bilməyən şəxslərin rəhbərlik etmələrinə görə hərci-mərcilik, özbaşınlıq, vətəndaş mühərabəsi dərəcəsinə yüksəlmış qarşıdurma dövlət müstəqilliyimizi təhlükəyə aldı. Müstəqilliyimizin o mərhəlesi barədə Ümummilli Lider Heydər Əliyev demişdir: "Azərbaycanın müstəqil yaşamasının əleyhinə olan daxildəki qüvvələr güclü idi. Azərbaycan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbi əsərlərə malik olan ölkənin tam müstəqilliyi başqa ölkələrdəki bəzi dairələri qane etmirdi."

Ermenistanın Azərbaycana təcavüzünə görə Azərbaycanın zəifləməsi, daxili hakimiyət çəkışması 1992-ci ilin iyun ayında hakimiyətə gəlmiş qüvvələri bir ildən sonra xalq hakimiyətdən saldı. 1993-cü ilin birinci yarısında Kəlbəcərin və Azərbaycanın digər ərazilərinin Ermənistən Silahlı Qüvvələri tərefindən işğalının böhranı son həddə çatdırmasi, günbəgün pisləşen siyasi vəziyyət, əhalinin ağırlaşan sosial durumu xalq öz arxasına aparan, ölkəmizi düşdüyü ağır və dözdülməz çətin vəziyyətdən çıxarmağa qadır. Liderə ehtiyac olduğunu göstərirdi. Belə bir Lider xalqın üryeyində yaşıyan, sevilən Heydər Əliyev 9 iyun 1993-cü ildə xalqın çağırışına səs verərək Bakıya qayıtdı. Heydər Əliyevin Bakıya gelişisi respublika əhalisində gələcəyə böyük ümidi yaratdı. İyunun 15-də ölkənin qanunvericilik orqanına Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi və həmin iclasda Ulu Öndər çıxış edərək tarixi nitqini "Mənim həyatımda, fəaliyyətimdə yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanması, ölkəmizin bu ağır vəziyyətdən qalxmasına həsr olunacaqdır" - söylədi, öz

Sultanəli Qurbanov
"Ü.Hacıbəyli-68" ƏPT-nin sədri

xilaskarlıq missiyası ilə ölkəmizin müstəqilliyi qorudu. Respublikada tüyən edən ictimai-siyasi böhran aradan qaldırdı. İnkışafın təməlini qoydu. Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin yorulmaz fealiyyəti nəticəsində qüdrətli bir dövlətə çevrildi. Xalqımızın əksəriyyəti tərefindən 1993-cü il oktyabrın 3-də Prezident seçildi. Xalqını yüksək səsini toplayaraq, yenidən siyasi hakimiyətə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyev ilk gündən həm özünü, həm də vətəndaşlarını qorumağa qadır dövlət yaratdı. Xalq - Heydər Əliyev birləşib Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı olan Süret Hüseynova, Cavadov qardaşlarına, Azərbaycanın ərazi bütövülünü cənubdan təhdid edən "Talış-Muğam Respublikası" iddiasına

son qoyma. Azərbaycan dövlətçiliyinin xilaskarı kimi yenidən siyasi hakimiyətə qayıdan Heydər Əliyev öz sarsırmaz iradəsi, ezmə, zəngin dövlətçilik təcrübəsi və siyasi fəhami ilə tezliklə bu mühüm vəzifələrin öhdəsinə tam qadir olduğunu göstərdi.

Sonralar 1997-ci il iyunun 27-də millət vəkillərinin təklifini nəzərə alan Milli Məclis Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtəşəm Heydər Əliyev cənablarının ölkənin derin ictimai-siyasi və iqtisadi böhranlardan çıxarılmasında, vətəndaş mühərabəsinin qarşısının alınmasında, Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin qorunmasında və möhkəmləndirilməsində, dövlətimizin beynəlxalq aləmdə böyük uğurlar qazanmasında, Azərbaycan dövlətçiliyinin nailiyətlərində müstəsna xidmətləri yüksək qiymətləndirilərək ölkə rəhbərliyinə qayğıdən xalqımızın və Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunun başlanğıçı sayaraq 15 iyun günü Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günü elan edilmişdir. 15 iyun tarixi 1998-ci ildən dövlət səviyyəsində bayramı kimi qeyd olunur.

Prezident İlham Əliyevin uzaq gəren siyaseti nəticəsində Ulu Öndər siyasi kursun uğurla davam etdirilməsi sayəsində Azərbaycan dönya dinamik inkişaf edən, beynəlxalq məqyasda nüfuzu gündən-güne artan dövlətinə çevrilib. Möhtəşəm iqtisadi uğurlara imza atıb. Azərbaycana gələn hər bir şəxs ölkəmizde gedən inkişafə heyran qalır. Xalqımız əmindir ki, müstəqil Azərbaycan Heydər Əliyev ideyaları işığında Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha yüksək zirvələr fəth edir.

Müzəffər Ali Baş Komandan, cənab Prezident İlham Əliyev zəfərdən sonra işğaldan

azad edilmiş torpaqlarda düşmən tərefindən mehv edilmiş infrastrukturun, maddi-mədəniyyət abidələrinin, yaşayış məntəqələrinin, təhsil və elm ocaqlarının yenidən qurulması və bərpası layihələrinin təməlini qoyma. İşğaldan azad olmuş ərazilərdə Fizuli və Zəngilan rayonunda beynəlxalq əhəmiyyətli hava limanlarının tikilməsinə xüsusi diqqət yetirir.

Böyük Qayıdışın reallaşdırılması istiqamətində təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirir. Bu görülen işlər xalqımızı əmin edir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyilə daha uca zirvələr fəth ediləcək. Düşmənin yerlə yeksan etdiyi "Qarabağ" dünyanın en gözəl güşələrindən birinə çevriləcək.

Qazanılan bütün nailiyyətlərin əsasını Ulu Öndər Heydər Əliyev tərefində müeyyənləşdirilən siyasi kurs və Prezident İlham Əliyevin bu siyasi kursu uğurla davam etdirməsi dayanır. Müstəqil Azərbaycanın idarəçilik sükanı Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi varisi Prezident İlham Əliyevin elindədir.

Prezident İlham Əliyevin bu siyaseti uğurla həyata keçirməsi nəticəsində Azərbaycan dönya dinamik inkişaf edən, beynəlxalq məqyasda nüfuzu gündən-güne artan dövlətinə çevrilib. Möhtəşəm iqtisadi uğurlara imza atıb. Azərbaycana gələn hər bir şəxs ölkəmizde gedən inkişafə heyran qalır. Xalqımız əmindir ki, müstəqil Azərbaycan Heydər Əliyev ideyaları işığında Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha yüksək zirvələr fəth edir.

"Həyata keçirilən abadlıq işləri hər bir Azərbaycan vətəndaşını sevindirir"

nülmüş, uzaqgörən siyasetlə fəxr edir və Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə inanır.

Dövlət başçısı və Mehriban Əliyeva Xocalı sakinləri ilə semi-mi səhəbət etdi. Bu səhəbətənən əsasında Xocalının gələcək inkişafı, insanların rifahının yaxşılaşdırılması, ölkəmizin qüdrəti və vətəndaşların birliyi dayanır. Cənab Prezident Xocalı şəhərində çox mərtəbəli binaların təmir və yenidənqurmadan sonra yaradılmış şəraitlə tanış oldu və öz ifadələrində bir daha insanlara yeni ümid, inam bəxş etdi. Prezident İlham Əliyev qarşısında duran vəzifələrdən geniş söz açdı.

Prezidentimizin Ağdamə səfəri və burada bir çox kəndlərin təməlinin qoyulması gələcək uğurlardan xəbər verir. Ölkə rəhbəri Tağıbəyli, Güllüçə, Nəmirlı, Sultanlı kəndlərinin əsasını qoyma və

parkların, idman meydancalarının olması nəzərdə tutulub. Əlbətə ki, bu müasirlik, inkişafdır. Dövlət başçısı özünün çağırışları, həyata keçirdiyi tədbirlər və səsləndirdiyi fikirlərə Azərbaycanı inkişaf etdirmek üçün bütün seylərini ortaya qo'yub. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, işğaldan azad olmuş ərazilərin cənnətə çevrilməsi bu gün real işlərdə özünü aydın göstərir. Xocalı şəhərinə və Ağdamə səfərlər bunun bariz nümunəsidir.

Biz bu gün sevinirik ki, artıq işğaldan azad olmuş kənd və şəhərlərimizə köç başlayıb. Artıq Xocalıya 24 aile 88 nəfər köç edib. Burada 44 ailənin məskunlaşması təmin olunub. Eləcə də Füzuli, Zəngilan, Laçında artıq həyat öz axarına düşüb. Bu uğurlar ölkə rəhbərinin möhkəm iradəsinə, xalqımızın birliyinə və dövlətimizin

qüdrətinə arxalanır. Həmcinin işğaldan azad olmuş ərazilərimizdə təhlükəsizlik tədbirləri tezliklə başa çatacaq və bütün kəndlər öz sakinlərini qarşılayacaq.

Dövlət başçısı verdiyi vədi eməlli ilə həyata keçirir. O, özünü ad günlərini dəbdəbeli şəkil-də qeyd etməkdən uzaqdır. Ölkə rəhbəri 50 yaşını Ağcabədiə qəçqin düşərgəsində Laçın sakinləri, sonrakı yubileyini azad olmuş Şuşada qeyd etdi. Əlbətə ki, bu xalqa, torpağa ən böyük məhəbbət və sədaqətin göstəricisidir. Dövlət rəhbəri Xocalıda olarkən bir daha özünün arzularını, isteklərini bəyan etdi. Biz qələbərimizlə bütün dünyaya öz sözümüzü deyib, bütün dünyaya göstərməşik ki, həqiqətən de Ermənistən təcavüzkar dövlətdir".

Səbinə Hüseynli

"Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın müstəqillik günündə regionlara sefər etməsi, Ağdam rayonu və Xocalı şəhərində olmaları qururvericidir, eyni zamanda rəmzi məna daşıyır. Ölkə başçısı bir da-ha dünyaya göstərdi ki, Azərbaycan müstəqil dövlətdir, suvereniliyini tam bərpa edib, torpaqları işğaldan azaddır və müstəqil siyaset yürüdür. İşğaldan azad olmuş ərazilərdə həyata keçirilən bərpa, quruculuq, tikinti və abadlıq işləri hər bir Azərbaycan vətəndaşını sevindirir. Görülən işlər gələcək inkişafımız, insanların öz ata-baba yurdlarına vaxtında qayğıtması, orada həyatın canlanmasına baxımdan çok vacib və əhəmiyyətlidir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında milət vəkili Tahir Rzayev deyib. Deputat bildirib ki, ölkəmizin rəhbəri insanlara qayğısını, məhəbbətini, torpağa bağlılığını əməli işləri ilə həyata keçirir: "Bayram günündə Xocalıda olmaq, vətəndaşlarla görüşmek onların ağırlarına bir daha mələhmələm olmaq, sevinclərinə şərık olmaqdır.

Cənab Prezident Xocalıda vətəndaşlarla görüşü zamanı bir da-ha bildirdi ki, torpaqlarımız heç vaxt işğal altına düşməyəcək və biz qüdrətimiz, öz səyərimizlə Azərbaycanın daha yaxşı gələcəyini təmin edəcəyik. Ölkəmizin rəhbəri öz sevincini Xocalı sakinləri ilə bölüşərək bildirdi ki, biz Xocalının işğaldan azad olunması gününü gözləyirdik, gün gələcək Xocalıda görüşəcəyimizi bilirdim. Bu böyük bir iftiخارdır, qururverici ifadələrdir. Bu gün nəinki xocalılar, bütün Azərbaycan xalqı, türk dünyası qəlebelərimizlə, Prezidentimizin həyata keçirdiyi düşü-

İndi demek olar ki, hər evdə plastik qablar var. Son illərdə də plastik mətbəx qablarının zərərlə olub-olmadığı ilə bağlı müzakirələr gedir.

Bəs, qida saxlamaq üçün istifadə etdiyimiz plastik, alüminium və çini qabların insan sağlığına vurduğu zərerdən xəberiniz var? Saxlama qabları qida nece təsir edir? Qida hansı qablarda saxlanmalıdır?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Demək olar ki, hər gün bışirdiyimiz yemək və qəlyanaltıların bir hissəsinə soyuducuda saxlamaq üçün müxtəlif qablara qoyuruq. Bunu belə, mütəxəssislər qidaların heç bir materialdan hazırlanmış saxlama qablarında saxlanılmaması lazımlı olduğunu, saxlanmağa yararsız avadanlıqlardan zəhərli maddələrin həll olunması səbəbindən qida metalin bulaşması riskinin olduğunu diqqətə çatdırıblar.

Hansı materiallardan olan qablar zərərsizdir?

Bəs, qidalarımızı saxlamaq üçün hansı qablardan istifadə etməliyik? Qidalanma və türk pəhriz mütəxəssisi Mehtap Ersin Bayrak ümumiyyətlə şüše, plastik, metal (nikel, pallad, dəmir və s.) və keramika kimi müxtəlif materiallardan hazırlanmış qabların qidaların saxlanması üçün istifadə edildiyini ifadə edərək, hansı təhlükələrin nədən qaynaqlandığını açıqlayıb.

Plastik qablar kanserogen ola bilər

Şüše qabların en mühüm xüsusiyyətləri içərisində qida ilə reaksiya verməməsi və korroziyaya uğramamasıdır. Plastiklərin emalını asanlaşdırmaq və onlara bəzi xüsusiyyətlər vermək üçün onlara çoxlu çeşidə əlavələr əlavə etmək lazımdır. Lakin bu əlavələrin insan sağlığına zəhərli və kanserogen təsirləri ola bilər.

Keramika qablar qurğuşun zəhərlənməsinə səbəb ola bilər

Üstləri çatlamış və ya zədələnmiş qablar insan sağlığı üçün riskli ola bilər. Qida ilə temasda olan belə qabların istehsalında müvafiq texnikadan və keyfiyyətli keramikadan istifadə edilməlidir, çünki qurğuşun keyfiyyətsiz keramika qablardan qida keçərək insanlarda qurğuşun zəhərlənməsinə səbəb ola bilər. Bu mənada ekoloji hesab edilən, keramika üzüklü, şüše-keramika üzüklü və ya təbii minerallardan istehsal olunan, tərkibində kanserogen maddələr olmayan tava və qablar var.

Zəhərli maddələr qida keçə bilər

Yeməklərin saxlanması üçün yararsız olan avadanlıqlardan zəhərli maddələrin həll edilməsi nəticəsində qidanın metal çirklemesi baş verə bilər. Turşu qidaları mis və ya qurğuşun olan qablarda saxlamaq və ya qidaları qalaysız mis qablarda saxlamaq da ağır metal zəhərlənməsinə səbəb ola bilər. Bu səbəbdən yeməkləri konservləşdirilməmiş mis, boyalı plastik və alüminium qablarda saxlamaq olmaz.

Turşu qidaları alüminium qablarda saxlamayın

Alüminiuma qidanın turşuluğu və qəlviliyi təsir edir. Sirkə, limon, pomidor və s. Qida alüminiumun əriməsinə səbəb olur və qida keçir. Qida ilə birləşdə qəbul edilən alüminium, kalsium, fosfor, magneziyum və dəmir kimi mineralların orqanizmə bioavalliyini azaldır. Konteynerdən yeməye və ya qidadan qaba keçid qida keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Ən yaxşı saxlama qabları yüksək keyfiyyətli şüše qablar kimi qida ilə qarşılıqlı əlaqədə olmayan neytral qablardır.

Plastik, yoxsa şüše saxlama qabları sağlamdır?

Plastik növləri, xüsusiyyətləri - Hansı zərərli və sağlamdır?

Bazarda mövcud olan plastiklər 1-dən 7-yə qədər nömrələnir. Bu rəqəmlər plastiklərin hansı məqsədə istifadə edildiyini və onların təbiətdə yoxa çıxmazı üçün lazımlı vaxtı göstərir. Tərkibində zərərli maddələr olan plastikləri ayırd etdikdə mətbəxinizdə daha sağlam vaxt keçirə bilərsiniz. Hansı rəqəmin ne demək olduğunu düşünürsünüzse:

1 nömrəli tip PET və ya PETE politenini ehtiva edən qrupdur. Şüše butulkalar və ya içki şüşələrində istifadə olunur. Bu zərərsizdir.

2 nömrəli plastik HDPE yüksək sıxlıqlı polietilenlən ibarətdir. Zərərsiz hesab edilən bu qrupa süd şüşələrində və yuyucu vasitə paketlərində rast gəlinir.

3 nömrəli qrupa gəldikdə bir az ehtiyatlı olmanız tövsiyə olunur. Bu qrup zərərlidir. Siz uzanan, folqa və plastik örtüklərə qarşılaşacaqsınız. Bu məhsulların tərkibində dioksin adlı zərərli maddələr var.

4 nömrəli növə LDPE Aşağı Sıxlıqlı Polietilen daxildir. Bunu zibil torbalarında və ərzəq anbarlarında görə bilərsiniz. Bu zərərsizdir.

5 nömrəli plastik məhsullar qatıq qablarından, qida butulkalarında və butulka qapaqlarında olur. Sağlamlıq üçün zərərsizdir.

6 rəqəmine toxunsaq, köpük fincan və boşqab kimi məhsulları görərsiniz. Bu tip plastik zərərlidir.

7 nömrəli plastiklər yuxarıda qeyd olunan qrupdan çıxarılır. Bu qrup həm də sağlamlığı və təbiətə ziyan vurur.

Plastik qaşıq, çəngəl və bıçaqdan istifadə etmək zərərlidir?

Plastik qaşıq və ya çəngəl kimi məhsulları isti yeməklər istehlak etmək təhlükəlidir. Soyuq məhsullara gəldikdə isə eyni təhlükələr.

ke yaratmayan bu məhsullar istiliyi hiss etdikdə qida kanserogen maddələri eks etdirir. Buna görə de soyuq yeməklərə gəldikdə üstünlük verile bilər.

Mətbəxdə plastik qablar, çanaqlar və süzgeclərdən istifadə etmək zərərlidir?

Mətbəxdəki rəngli plastik saxlama qabları və süzgəclər soyuq su ilə yuyulduğda sağlamlıq üçün təhlükə yaratır. Amma isti su və isti yeməklərə gəldikdə quruluşunda olan zərərli maddələri bədənə eks etdirə bilir. Buna görə de, plastik qablar alarkən onların kodunu və mikrodalğalı sobaya yararlı olub-olmadığını yoxlaya bilərsiniz. Nə qədər ki, bu plastik məhsulları el ilə soyuq su ilə yumağa diqqət yetirsiniz, onlar artıq təhlükəli deyil.

Plastik saxlama qabları zərərlidir?

Yeməkləri soyuducuda və ya dondurucuda uzun müddət saxlamaq üçün istifadə edilən plastik qablar qızdırıldıqda sağlamlığı təhlükə altına alır. Dondurucudan yemək götürürkən onu bu məhsullarda qızdırımayın. Mümkünsə, keramika qablardan istifadə edərək istilik prosesini tətbiq edin.

Həmçinin, ikinci istifadə üçün qatıq və süd kimi məhsulların qablarını saxlamayın. Bu məhsullar birəfəlilikdir. Quru məhsulların saxlanması üçün tövsiyə olunur.

Marketdən aldığım plastik qutulu məhsulları necə saxlamalıyım?

Alış-veriş zamanı aldığınız bəzi məhsullar plastik qablarda təqdim oluna bilər. Pendir, et, qatıq kimi. Evə çatanda bu məhsulları şüše və ya keramika qablara köçürmək daha yaxşı oları.

Size və təbiətə zərər verməmək üçün plastikdən istifadəni mümkün qədər azaltmaq tövsiyə edilərkən bu məhsulları almaq əvəzinə, şüše qablarda gələn məhsulları seçə bilərsiniz.

Bundan əlavə, plastik qabların qabyuyan

maşında yuyulması düzgün deyil. Maşında isti su ilə yuyulduğu üçün zərərlə maddələr buraxır.

Plastik qutularda olan şirniyyat məhsulları zərərlidir?

Bəli, çörək sexində plastik məhsulların tərkibində təqdim olunan bir çox inqrediyent sağlamlıq zərərlidir. Çünkü bu qidalar isti halda plastik qablarda konservləşdiriləcək qutulara köçürürlər.

Sağlam bir seçim üçün plastik məhsullardan qida qəbul etməyinizi tövsiye olunur. Mümkün qədər təzə və öz gözlərinizə görə biləcəyiniz məhsullar almalısınız.

Paxla və yağı kimi qidaları plastik qutularda və plastik butulkalarda saxlamaq zərərlidir?

Plastik şüşələr istiyə və günəşə məruz qalmamalı olan məhsullardır. Bəzi evlərdə yağ və paxlalılar plastik butulkalarda saxlanılır. Bu verdişin sağlamlığını üçün böyük təhlükələr yaratdığını bilmək faydalıdır. Plastik butulkaların tərkibində sürmə və büründən, bu maddələrin qida ilə temasından qəçməq tövsiyə olunur. Mütəxəssislər həttə plastik butulkalarda bitki yetişdirməyin də təhlükəli olduğunu vurğulayırlar.

Şüše qida saxlama qabları plastik qablardan daha çox üstünlükəre malikdir, bu da onları qida saxlama məqsədləri üçün daha yaxşı seçim edir.

Şüše qabların plastik qablardan üstünlüyü nədir?

- Şüše qida saxlama üçün ümumiyyətən plastikdən daha təhlükəsizdir. Plastik qablar da kimyəvi maddələr plastikdən yeməyinize keçə bilər. Bu, adətni, isti yemek plastikə qoyulduğda və ya mikrodalğalı sobada qızdırıldığda baş verir.

- Şüše qablar qida ilə temasda olan arzuolunmaz, zəhərli kimyəvi maddələri sızdırırmaz. Şüše inert və məsaməli olmayan təbii materialdır. Şüše qablarda heç bir sızma yoxdur və təkrar istifadə etmək təhlükəsizdir.

- Plastiklərin istehsalı və atılması ilə bağlı bir çox ekoloji narahatlıqlar var. Plastik istehsalı havaya zəhərli kimyəvi maddələr də buraxır. Plastikdən azad olmaq tullantı axınlarda qalan plastik miqdalarını azaldır. - Bir şüše saxlama qabı satın aldığıınız zaman onu demək olar ki, qeyri-müəyyən müddətə istifadə edə bilərsiniz. Sınıq şüše qablar təkrar emal edilə bilər. Şüşələrin təkrar emal iqtisadi cəhətdən sərfəlidir və bu proses şüşənin keyfiyətinə xələl getirmir.

- Plastik qablar isti qida ilə temasda oludurda əyilə bilər. Yeməklərin plastik qablarında yenidən qızdırılması onların əriməsinə səbəb olur bilər və kimyəvi yuyulma şansını artırır.

- Axşam yeməyini bitirdikdən sonra qalıqları şüše qaba köçürməzdən əvvəl yeməyin tam soyumasını gözləmək lazımdır.

- Plastik qablar çox vaxt içərisində saxlanılan qida görə ləkələnir. Plastik yemək hazırlıqdan sonra dad və qoxuları da mənimməseyir.

- Şüše qablar içəridə saxladıqınız qidadan ləkələri və qoxuları udmaç. Bu xüsusiyyət şüše qabları bütün qidaları, o cümlədən intensiv rəngli və ya etirli qidaları saxlamaq üçün mükəmməl edir. Şüše qida qablardının parlaq səthi qidaları daha uzun müddət təmiz, təzə və dadlı saxlamağa kömək edir.

- Bir il ərzində plastik qablardan istifadə etdikdən sonra onlar crızıqlar və rəngləri dəyişək, həmçinin öz formalarını itirə bilərlər.

- Şüše qida saxlama qabları davamlı olmaq üçün nəzərdə tutulmuşdur. Şüše daha davamlıdır və plastik kimi zamanla qırılır. Onlar qabyuyan maşında dəfələrlə istifadə oluna və yuyula bilər.

Ayşən Vəli

Dəyidici müxalifətin emmameli məllətlərdən fərqlənməyən başbələnlərinin xarici siyasetlə bağlı mövqelərinə nəzər yetirdikdə aydın olur ki, bu şəxslərin diplomatiyadan, balanslaşdırılmış siyasetdən anlaşışları yoxdur. Sadəcə, xaricdən verilən tezislərdən ki, onları da dile gətirirlər ve ya status şəkilində sosial şəbəkələrdə paylaşırlar. Bu zaman anlamıllar ki, yanlış fikirləri ilə özlərini rüsvay etməklə ya-naşlı, ölkənin de imicinə zərbə vurmaş olurlar. Ancaq görünən ondan ibarətdir ki, AXCP sədri Əli Kərimli, Milli Şuranın rəhbəri Cəmil Həsənli və onlara trolluq edən Fuad Qəhrəmanlı, Gültəkin Hacıbəyli, Seymour Həzi və digərləri ictimai tənbehədən və qınaqdan nəticə çıxartırlar. Hər gün öten günde nisbətən daha geniş formada özlərini rüsvay edən "siyasi təhlillər" aparır və "siyasi proqnozlarla" çıxış edirlər. Yadıma bu məqamda AXCP-Müsavat həkimiyəti dönməndə xarici işlər naziri olmuş Tofiq Qasımovun yazdığı bir ifadə düşdü. T.Qasımov yazırdı: "Müxalifətlik yaxşıdır, ne istəyirsən danışısan, deyirsən və heç kim də sənə irad bildirmir. İqtidarda olarkən isə hər bir sözüne və cümləne fikir verməlisən, məsuliyyəti olmalısın". Əli Kərimli, Cəmil Həsənli və onların trolları müxalifətde olduqlarından ağıllarına deyil, ağızlarına gelənləri danışırlar. Gah Rusiyani ittiham edir, gah Asiya ölkələrini qinayırlar, müəyyən hallarda isə müsəlman ölkələrinin bostanına daş atırlar. Bu halda düşünmürler ki, bu cür yersiz və ağılsız hərəketləri ilə Azərbaycanın dövlət imicinə kölgə salırlar. Ermənistan mətbuatı, sosial şəbəkə istifadəçiləri onların fikirlərini əsas getirərək Azərbaycan xalqına və dövlətin qarşı ittiham ıraklı sürürlər. Bir dəfə də olsun sözügedən ünsürlər ABŞ-ı və Avropanı, xüsusilə də Avropa İttifaqını tənqid edərkən sanki başlarına daş, qarınlarına azar dolur. Başlayıllar xor dərnəyinin cükküləyən üzvləri kimi ağız-ağıza verib Avropa İttifaqının qərəzli fəaliyyətini tənqid edənləri tehqir etməyə.

Əli Kərimli Avropanın qaranlıq dairələrinin

Trollar tüketib

Bakıdakı təmsilçisi olduğunu gizlətmək istəmir

Bir qədər əvvəl AXCP sədri Əli Kərimli paylaşıduğu statusunda yazır: "Biz Avropadan uzaqlaşdırıqca, Ermənistanın dostları artacaq. Bizim Avropa ilə döyüşməyimiz Ermənistanın müttəfiqlərini çıxaldacaq. Anti-Avropa siyaseti onszu da bərbad gündə olan iqtisadiyyatımıza güclü zərbə vuracaq. Azərbaycanın maddi yardım, sərmaya, kredit, texnologiya əldə etmək imkanları məhdudlaşacaq. Avropadan imtina edib, Mərkəzi Asiyalashmaq siyaseti davam etdiyəcə, sade azərbaycanının Avropaya vəzifəsiz gediş-geliş arzusu arzu olaraq qalacaq, repressiyalar davam edəcək, məmər özbaşinalığı, hüquqsuzluq və yoxsulluq artacaq. Xalqımız fərqli olmalıdır: rejimin bu anti-Avropa siyasetindən itirən təessüf ki, biz azərbaycanlılar olacaq". Bir sözlə, Ə.Kərimli bütün varlığı ilə Avropa İttifaqının təmsilçisi və tərəfkeşi rolunda çı-

xış etdiyini nümayiş etdirir. Lakin bir dəfə da olsun Avropa İttifaqının Azərbaycanla bağlı qəbul etdiyi ermənipərəst qətnamələrinə etirazını bildirmeyib. Sual etməyib ki, nədən Avropa İttifaqı Ermənistanın Azərbaycanla sərhəd ərazilərinə məlki missiya adı altında agentura şəbəkəsi yerləşdirib? Niye Avropa İttifaqının rəsmi nümayəndəsi Cozef Borelle "Azərbaycan Ermənistan ərazilərinə hücum etə, biz seyrçi qalmayacaq", - deyə sayıqlamasına ən azı narazılığını bildirmeyib? Subsub, danışmayıb, ona görə ki, maliyyə yardımçıları məhz Avropanın qaranlıq dairələrindən gəlir. Xırda yanlışlı həmin qrantların kəsilməsi ilə nəticələnər ki, bu da onun siyasi varlığının sonu ola bilər.

İlham Hüseyn agent olmadığını sübut etməlidir

Diqqətçəkən məqam ondan ibarətdir ki, Ə.Kərimli nə deyirsə trollar da tutuquşu kimi

onun dediklərini səsləndirirlər, statuslar paylaşırlar. Hansı mənəviyyata və əxlaqa xidmət etdiyklərini heç özləri də düz-əməlli bilməyən Fuad Qəhrəmanlı, İlham Hüseyinli, Seymour Həzi və digərləri hər gün çərənləyirlər. Deyirlər ki, Rusiya pisdir, bəzə müsəlman ölkələri yaxşı müsəlman deyillər. Yenə də ABŞ və Avropanın terifi göylərə qaldırılır. Görün AXCP-nin baş trolu İlham Hüseyin ne deyir: "Hər gün Qərbi söyənlərin övladları Avropana, ABŞ-da təhsil alır, bəzilərinin övladları vətəndaşlıq da alıb, özlərinin istirahətləri, müalicələri Qərbədir, Qərb ölkələrinə investisiya yatırırlar və s". Birinci, bu məxluq anlamır ki, dünya yaranandan bu günə qədər insanlar daha ecazkar və mənzərəli, nisbətən sakit guşə axtarışındadır və arzu etdiyi mekanı aşkar edince, orada yaşamağa üstünlük verirlər. Yalnız azərbaycanlılar Avropaya, ABŞ-a getmirlər, eyni zamanda sözügedən ölkələrdən də Azərbaycana işləməyə və yaşamağa gələnlər var. Statistika-yə əsasən demək olar ki, bu gün ABŞ-in və Avropanın 350 mine yaxın vətəndaşı Azərbaycanda işləyir və yaşayır. Rusiyadan və keçmiş ittifaq respublikalarında da ölkəmizə daimi yaşamağa və işləmeye gələnlərin sayı az deyil. Ərəb ölkələrindən də Bakımıza və regionlarımıza turist olaraq sefer edənlərin sayı kifayət qədərdir. Həm də müsəlmanlar Azərbaycanın sakit və sabit ölkə olduğunu nəzərə alıqlarından burada qalıb yaşamağa daha çox üstünlük verirlər. Bu baxımdan, insanların bir yerdə digər yere köç etməsi heç də təccübülü görünməlidir. Bu-nu İ.Hüseyn anlamır, deməli, o, Avropanın qaranlıq dairələrinin agentidir. Agenti isə çox ciddi cəza gözləyir. Yeni, qanunvericilikle başqa ölkələrə agentlik edənlər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir və alınlarına "sat-qın", "xəyanətkar" damğası vurulmaqla uzun müddətə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına mehkum edilirlər. İ.Hüseyn agent deyilsə və düşünürse ki, haqqında formalasən rəy yanlışdır, o zaman ortaya sübut və delillər qoymalıdır. Heç şübhəsiz ki, İ.Hüseyn torbalı olduğundan ortaya heç bir sübut qoya bilməyəcək. Bu isə onun haqlı ittihamlara məruz qalacağından xəber verir.

İLHAM ƏLİYEV

França prezidenti Emmanuel Makronun tez-tez iddialı açıqlamalarla gündəmə gəldiyi məlumatdır. Yaxın günlərdə Rusiya-Ukrayna cəbhəsinə qoşun yeridilməsi ehtimalından danışan Makronun fikirləri birmənalı qarşılanmayıb. Lazım gələrsə, "Quru əməliyyati təşkil edə bilərik" deyən Makronun nə qədər ciddi olduğunu və bu müdaxilənin nəticələrini gözdən keçirdikdə bir çox mühüm məqamlı qarşılışa bilərik. Qeyd edək ki, daha əvvəl Fransa Müdafiə Nazirliyinin Ukraynaya 2 minlik əsgər göndərməyə hazırlaşlığı da iddia edilirdi.

"Mən bunu arzulamıram və təşbbüskarı da olmayıacağam, amma ola bilsin ki, Rusiya qüvvələrinə qarşı çıxmək üçün, quru əməliyyati təşkil etməli ola bilərik", - deyə, Fransa lideri bildirib və "Fransa bunu qadirdir" fikrini eləvə edib.

Ukrayna ilə Rusiya arasında gərginlik artıraq, Fransanın bu münaqişədə iştirakı potensial sənariyə çevrilir. Fransanın beş bir münaqişəyə qarışması həm regional, həm də beynəlxalq məqyasda ciddi nəticələrə səbəb olacaq təxmin edilir. Bu mümkün sənənin nəticələrini fərqli perspektivdə qiymətləndirə bilərik. Fransanın Ukrayna-Rusya münaqişəsinə qarışması münaqişənin genişlənmə

Makronun Ukrayna məsələsində iddiaları: dəqiqliyi və nəticələri

riskini artıracaqı dəqiqdır. Bu, münaqişənin təkcə regional deyil, həm də beynəlxalq miqyas almasına gətirib çıxaracaq. Bu, regionda qeyri-sabitliyi artırı, beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyi uzunmüddəti poza bilər. Səbəb-nəticə əlaqəsi qurarsaq Fransanın bu münaqişəyə qatılıraq özünü Avropa və NATO, Al kimi qurumlardakı nüfuzunu artırmaq istədiyini deyə bilərik. Bu səbəbdən Polşa, Almaniya kimi dövlətlər bu mövzudaki narahatlılarını ifadə edir və tez-tez hədəfin Rusiya deyil Ukraynanın özünü müdafiəsinin olduğunu vurğulayıb. Fransa prezidenti Emmanuel Macron Rusyanın həm siyasi müstəvəde, həm də döyük meydanında Ukraynaya hərbi qüvvələr göndərə-

yini bildirib və əlavə edib: "Biz Rusyanın məğlubiyyətinin Avropada təhlükəsizlik və sabitlik üçün zəruri olduğunu inanırıq və deyirik ki, Ukraynaya qoşun yeridilməsi məsəlesi gözardı edilə bilməz".

Rusya tərəfindən verilən cavablarla gəlinca, Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmisi bildirib ki, Fransa Ukraynaya hərbi qüvvələr göndərə-

sə, Rusyanın reaksiyası tekce siyasi xarakter daşımayacaq. Artjom Studnikov əlavə edib ki, Fransa qüvvələrinin Ukraynaya göndərilməsi nüvə silahına malik iki ölkə arasında münaqişə riskini artıracaq.

Fransa və Rusiya kimi böyük güclər arasındakı toqquşmanın nəticələri dünyə siyasetinə və geosi-

yasətinə dərindən təsir edəcəyi bəlli dir. Belə ki, hər iki ölkə hərbi cəhətdən güclü, tarixi və mədəni baxımdan zəngin və beynəlxalq arenada mühüm aktorlardır. Qarşılıqlı ehtiyatlanma vəziyyətinin mövcud olduğu iki ölkənin böyük itkiler verə biləcəyi mühəribəyə girmək riski hezliklə uzaq görünse də qarşılıq siyasi gedişlərin nəticəsi hər şeyi dəyişdirə bilər. Belə vəziyyətdə potensial mühəribənin nəticələrini müəyyən etməkdən daha önemli olan mövzu diplomatianın sülh və dialoq yolu ilə münaqişənin qarşısını alıb-ala bilməyəcəyidir.

Zərdüst Quluzadə

Cənnəti cəhənnəmə çevirməyək

5 iyun Ümumdünya Ətraf Mühit Günüdür

1 971-ci il. Yer planeti. Sənayenin sürətli inkişafı dünyadan ekoloji sistemində problemlərin başlamasına səbəb olub və artıq ilk ciddi simptomlar ortadadır. Atmosfer çirklenib, su mənbələri çirklenib, torpaqlar fasılısız əkin dövriyyəsi və dərmanlama sayəsində gücünü itirir, meşələr kütlevi qırılır... Proqnozlar getdikcə ekoloji vəziyyətin kritikləşəcəyini göstərir. Nəsə etmek lazımdır. Lakin dövlətlər və şirkətlər bunda maraqlı deyil, cünki iqtisadi artım esas güclənəcək kimi qəbul olunub. Ümid bəşəriyyətin müdrik şəxsiyyətlərinə, alımlara, mədəniyyət xadimlərinə qalır...

Azərbaycanın "Qırmızı Kitabı"na 150-e yaxın bitki növü daxil edilib. Respublika ərazisində faunanın 18 min növü qeydə alınıb. Müasir Azərbaycan faunası məməlilərin 97 növünü, quşların 357, balıqların 100-e yaxın, amfibiya və reptiliyaların 67 növ və yarımnövü, həşaratların 15 minə yaxın növünü əhatə edir. "Qırmızı Kitabı"da məməlilərin 14, quşların 36, balıqların 5, amfibiya və reptiliyaların 13, həşaratların 40 növ və yarımnövləri daxil edilib.

Ölkə ərazisində 10 milli park, 13 dövlət təbiət qoruğu, 24 dövlət təbiət yasaqlığı və 15 min hektar endemik və qiymətli meşə növü sahələri var. Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin sahəsi 600 min hektara yaxındır və bu da ümumi ərazinin 10%-dən çoxunu təşkil edir. Azərbaycan Respublikası hökuməti tərəfindən təsdiq olunmuş "Təbiət abidələri siyahısı"na 30 xüsusi əhəmiyyətli meşə əraziləri, yaşı 100 idən artıq olan 2083 ağac, 73 geoloji və paleontoloji obyektlər daxil edilib.

Su hövzələrinin transsərhəd çirkənməsinin ekoloji vəziyyətə təsiri

Azərbaycanda əhalinin içmeli suya olan tələbatını və kənd təsərrüfatının ehtiyaclarını ödəmək üçün potensial baxımdan kifayət qədər su ehtiyati yoxdur. Su ehtiyatlarının 70 faizi ölkə sərhədlərindən kənardan formalaşır. Təbii ki, suyun çatışmasında mövcud ehtiyatlardan səmərəli istifadə edilməməsinin dərələvar. Azərbaycanın su hövzələrinin çirkənmə dərəcəsi yüksəkdir. Əsas təbii su hövzəsi olan Xəzər dənizinə idətəxminən 12 mlrd. kubmetr çirkənmiş su axıdır ki, bunun da 80 faizindən çoxu Rusyanın payına düşür. Azərbaycan ərazisindən isə, dənizə hər 250 mln. kubmetrdən artıq çirkili su axıdır. Bunun nəticəsində hazırlıda Bakı buxtasında 60 mln. kubmetrdən çox çirkəndirici maddələr toplanıb.

Azərbaycanın su hövzələri arasında maksimal antropogen gerginlik əsas su arteriyası olan Kür çayı hövzəsinə düşür. Kür suyunun 75%-i Türkiye, Gürcüstan və Ermənistan ərazilərində formalaşır.

Azərbaycan təbiətinin spesifikasiyası və biomüxtəlifliyi

Ən zəngin təbii sərvətlərə malik ölkələrdən olan Azərbaycan ərazisində 9 iqlim tipi üzre 4500 növədək ali bitkilər qeydə alınıb ki, bu da Qafqazın növ tərkibinin 64%-ni təşkil edir. Bu bitkilərin 7%-i yəni 240 növü endemik və relikt olub 108 cinsə və 36 ailəyə daxildir. Ölkə ərazisində 48 ailə və 135 cinsə mensub 107 ağac və 328 kol bitir. Bu da bitki növlərinin 11%-ni təşkil edir. Dendrofloranın tərkibində 70-dən artıq endemik növlər mövcuddur ki, onlar da ağaç və kolların ümumi sayının 16%-ni təşkil edir.

Atmosferin çirkənmə səbəbləri və bunun canlı aləmə təsiri

Ölkəmizin atmosfer havasının vəziyyətinə gəldikdə isə, onu qeyd etmək lazımdır ki, atmosfer havasının çirkəndirən əsas mənbələr neftçixarma, neft emalı, neftkimya və energetik müəssisələri və avtomobil neqliyyatıdır. Beş ən iri şəhərin (Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şirvan) payına bu tullantıların 96%-i düşür.

Atmosfer havasının mühafizəsi - ne yönəlmüş bir çox tədbirlər həyata keçirilib. Belə ki, neftçurma zavodlarında köhnə neftçurma qurğularının yeniləri ilə əvəz olunması, bir çox qeyri-müteşəkkil tullantı mənbələrinin ləğv edilməsi, tərkibində kükürd birləşmələrinin miqdarı çox olan neftin emalının dayandırılması, "Qaradağ" sement zavodunda elektrik süzgəcərinin əsaslı təmir olunması və digər toztutucu qurğuların yeniləri ilə əvəz olunması və s. göstərmək olar.

Statistik hesabatlara görə, sənaye müəssisələri və avtomobil neqliyyatları tərəfindən atmosfer havasına idətəxminən artıq zərərlər maddələr atılır. Bakı şəhərinde isə atmosferə il ərzində yarım milyon tondan artıq zərərlər maddələr atılır. Qeyd edək ki, karbon oksidinin havada konsentrasiyası 0,02-0,75% olduqda oteresklerozun yaymasına, mərkəzi əsəb sistemi-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

bitkilərə aiddir.

İşgalçı Ermənistan tərəfindən əl-kəməzə qarşı edilən tecavüz nəticəsində 1993-2020-ci illər arasında məşələrimizə sağalmaz yara vurulub. Ermənistanın tecavüzü nəticəsində 10 233 ha meşə sahəsi isə təsərrüfat dövriyyəsində çıxıb, qıymətli ağaç cinslərinin kəsilib aparılması biomüxtəlifliyin pozulmasını kritik həddə çatdırıb. Kürkraqı Tuqay meşələrinin 75-80 %-i məhv olub, dağ və dağetəyi meşələr qırılıb sıradan çıxır. Azərbaycanın "Qırmızı Kitabı"na 140 nadir və nəslə kəsilmək təhlükəsi olan növlər daxil edilib. 400 növdən artıq bitkinin xüsusi mühafizə olunmasına ehtiyac var.

Çirkənməni azaltmaqdə tullantıların idarə olunması və təkrar istehsalın rolu

Ölkəmizin torpaq-bitki örtüyü olduqca müxtəlidir. 8,6 milyon hektar ümumi torpaq fondunun təxminən yarısı - 4,2 milyon hektarı - kənd təsərrüfatına yararlıdır. Bu torpaqlarda eroziya, şorlanlaşma, bataqlıqlaşma və kimyəvi çirkənmə nəticəsində degradasiya geniş vüset alır. Bu prosesdə xüsusi intensiv rol oynayan faktorlardan biri de eroziya prosesleridir. Ölkəmizdə 3,7 mln. ha və ya 43% torpaq sahəsi bu prosesin təsirinə məruz qalıb ki, bunun 0,7 mln. hektarı kənd təsərrüfatına yararlı torpaqlardır. Torpaqların bu faktorun təsirinə məruz qalmasının əsas səbəbləri respublikanın təbii iqlim şəraiti ilə yanaşı əkinçiliyin aşağı səviyyədə olması, sistemiz olaraq mal-qaranın otarılması, məşə və yaşıllıqların məhv edilməsi və s. antropogen amillərdir.

Dağ-mədən işləri, intensiv şəhərsalma və digər antropogen təsirler nəticəsində on min hektarlarla torpaq korlanıb sıradan çıxır. Ölkəmizdə 1,2 mln. ha torpaq sahəsi şorlanlaşmaya məruz qalıb və bunun tam yarısı - 600 min ha-dan artıq suvarılan sahəldir. Təxminən 300 kv km ərazi sel suların təsirinə məruz qalır. Xüsusi təhlükəli zona Böyük Qafqazın dağ silsiləsini əhatə edir və hər 2 ildən bir təsadüf edən sel suları təxminən 1 mln. kubmetr dərək torpağı yuyaraq təbiətə külli miqdarda ziyan vurur.

Planətin ağciyərləri olan meşələrin əhəmiyyəti və qorunması

Azərbaycan torpaqları zəngin və rəngarəng floraya malik olsa da məsəlik baxımdan kasad region sayılır. Rəsmi statistikaya görə ərazimizin 11 %-ni meşələr təşkil edir ki, bu da qəbul edilmiş beynəlxalq normalardan 2 dəfə azdır. Ölkəmizdə ərazisində 450-yə yaxın ağac və kol növlərinə rast gəlinir ki, burlardan da bir çoxu nadir və endemik

Hansı hallarda əlavə maaş ala bilərik?

AYDINLIQ GƏTİRİLDİ

"Azərbaycan Respublikası Əmək Məcələsinin 172-ci maddəsində göstərilir ki, maaşlar 16 gündən bir olmaqla, ayda 2 dəfə verilməlidir. Ancaq tərəflər arasında bağlanan əmək müqaviləsindəki razılışmaya görə, ayda 1 dəfə də verilə bilər. Bu, eyni zamanda, şirkətlə bağlılaşmış kollektiv müqavilələrlə tənzimlənir. Kollektiv müqavilələr həmkarlar ittifaqları ilə şirkət arasında işçilərin hüquqlarının tənzimlənməsi üçün bağlanır". Bu sözləri SIA-ya hüquqşunas Ramil Süleymanov deyib. Onun sözlerinə görə, digər tərəfdən, gecikdirilmiş gün üçün əməkhaqqına elave 1 faizlik ödən isə o halda mümkünkündür ki, işçi ilə işəgötürən arasında əmək müqaviləsi pozulunda işəgötürən işçinin işe çıxdığı zaman ona ödənilməli olan bütün əməkhaqqını ödə-

məlidir: "Əgər ödəmədiyi təqdirdə, işçinin ondan tələb etdiyi müddətə əməkhaqqını alana qədər almalı olduğu məbləğin 1 faizi həcmində cərimə hesablanması mümkündür".

Hüquqşunas müxtəlif səbəblərdən işçinin işəgötürəndən bu hüquq tələb etmədiyini qeyd edib: "Bəzən işəgötürən tərəfindən hər ayın 31-də ödəmənin gecikməsi hali baş verir. Bununla bağlı işçi işəgötürəndən ödənişin gecikmə faizini də tələb edə bilər. Onu da qeyd edim ki, belə bir praktika Azərbaycanda yoxdur. Çünkü faktiki olaraq, işəgötürən bu məsələdə dominant mövqedən çıxış edir. İşçiye daha izah etməyə çalışır ki, onun maddi vəziyyəti və ya digər səbəblər ucbatından maaşları ödəyə bilmir. Amma qeyd edim ki, hazırda həqiqətən də maaş gecikmələri mövcuddur və işçilərin maddi baxımdan işəgötürəndən maddi asılılığından dolayı heç bir şəkildə işəgötürənə qarşı təzminat iddiasında ola bilərlər".

**Mourinho
“Fənərbaxça”da ilinə 12
milyon avro qazanacaq**

“Fənərbaxça”nın prezidenti Ali Koç məşhur mütəxəssis Jozé Mourinonusun komandaya baş məşqçi təyin etməklərindən danişib. O, Mourinonusun və məşqçi heyətinin illik maaşını açıqlayıb. Ali Koç deyib ki, Mourinuo və köməkçilərinə illik ümumən 12 milyon avro ödəyəcəklər. Qeyd edək ki, Mourinuo “Fənərbaxça” ilə 2 illik müqavilə imzalayıb.

“Birdən-birə bu boyda artım baş verə bilməz”

MÜNASİBƏT

“Qiymət artımının taksi sürücülerinə ziyan vuracağına hesab edirəm. Çox ciddi təsir göstərəcək. Bunun ortaq mexracı tapılmalıdır. Birdən-birə bu boyda artım baş verə bilməz. Şirkətlər yaxşı başa düşür ki, onlar üçün əlverişli variant olmayıacaq. Həm də ziyanlı olacaq, eyni zamanda biznesin çökəmisi ilə neticələnə bilecek. Məcbur qalan vətəndaş hansısa formada taksidən istifadə edəcək. Amma bu mexanizm elə qurulmalıdır ki, burada həm sərnişinler, həm də sürücüler razı qalsın. Şirkətlər də qazancını götürə bilsinlər”.

İndiki halda minimal qiymətin 2 manat 50 qəpik olduğunu deyən Elmeddin Muradlı qəfil dən iki dəfə artımla məlumatın hələ ki, şirkətlər tərəfindən təsdiq tapmadığını da əlavə edib: "Bu əslində sürücülər tərəfindən uydurulmuş rəqəmə oxşayır. Dövlət tərəfindən də şirkətlər qarşısında qiymətlərin qaldırılması ilə bağlı hər hansı tələb qoyulmayıb. Amma bu mexaniki bir prosesdir, köhnə avtomobilər istismardan yığışdırıldı, taksi xidmətinə yararlı hesab edilmir. Belə olan halda sürücülər də məcburdur ki, gedib yeni, həm də bahalı avtomobil alsınlar. Dünənə qədər 10 min manatlıq avtomobilə sərnişin daşıyan sürücü bu gün 20-25 min manatlıq avtomobilə xəttə çıxır. Buna görə də həmin qiymətə sərnişin daşımaq istəməyəcək. Bu onun haqqıdır”.

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşımı Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressinform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN
6 aylıq 79.20 AZN
1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağılıqlarınızı
dərc etməyə hazırlıq!

Əhaliyə XƏBƏRDARLIQ: Bu gün 40 dərəcə isti olacaq!

Iyunun 6-na gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən SIA-ya verilən xəbərə görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Cənub-qərb küləyi gündüz mülayim cənub-şərqi küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu gecə 20-24° isti, gündüz 31-36° isti, bəzi yerlərdə 38° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi norma daxilində 760 mm cıvə sütunu olacaq. Nisbi rütubət gecə 65-75%, gündüz 45-55% olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında havanın əsasən yaqmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gündüz bəzi dağlıq erazilərdə qısamüddətli yağış yaşaçağı, şimşek çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və sehər arabir duman olacaq. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 19-24° isti, gündüz 35-38° isti, bəzi yerlərdə 40° isti, dağlarda gecə 12-17° isti, gündüz 22-27° isti olacaq.

**“Birdən-birə bu boyda artım
baş verə bilməz”**

MÜNASİBƏT

“Qiymət artımının taksi sürücülerinə ziyan vuracağına hesab edirəm. Çox ciddi təsir göstərəcək. Bunun ortaq mexracı tapılmalıdır. Birdən-birə bu boyda artım baş verə bilməz. Şirkətlər yaxşı başa düşür ki, onlar üçün əlverişli variant olmayıacaq. Həm də ziyanlı olacaq, eyni zamanda biznesin çökəmisi ilə neticələnə bilecek. Məcbur qalan vətəndaş hansısa formada taksidən istifadə edəcək. Amma bu mexanizm elə qurulmalıdır ki, burada həm sərnişinler, həm də sürücüler razı qalsın. Şirkətlər də qazancını götürə bilsinlər”.

İndiki halda minimal qiymətin 2 manat 50 qəpik olduğunu deyən Elmeddin Muradlı qəfil dən iki dəfə artımla məlumatın hələ ki, şirkətlər tərəfindən təsdiq tapmadığını da əlavə edib: "Bu əslində sürücülər tərəfindən uydurulmuş rəqəmə oxşayır. Dövlət tərəfindən də şirkətlər qarşısında qiymətlərin qaldırılması ilə bağlı hər hansı tələb qoyulmayıb. Amma bu mexaniki bir prosesdir, köhnə avtomobilər istismardan yığışdırıldı, taksi xidmətinə yararlı hesab edilmir. Belə olan halda sürücülər də məcburdur ki, gedib yeni, həm də bahalı avtomobil alsınlar. Dünənə qədər 10 min manatlıq avtomobilə sərnişin daşıyan sürücü bu gün 20-25 min manatlıq avtomobilə xəttə çıxır. Buna görə də həmin qiymətə sərnişin daşımaq istəməyəcək. Bu onun haqqıdır”.

Ləman Sərraf

Baş redaktor:
Bəhrəz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.
Şəhadətnömrə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XƏYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇİXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə biler.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsində
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3200